

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWO LEŚNE
LASY PAŃSTWOWE

SPRAWOZDANIE
FINANSOWO-GOSPODARCZE
ZA 2025 ROK

DYREKCJA GENERALNA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WARSZAWA 2026

SPIS TREŚCI

1. Organizacja Lasów Państwowych	3
2. Zasoby Lasów Państwowych	8
2.1. Zatrudnienie.....	8
2.2. Majątek.....	9
3. Przychody Lasów Państwowych	12
4. Koszty Lasów Państwowych	14
5. Wynagrodzenia	17
6. Wynik Lasów Państwowych	18
6.1. Rachunek zysków i strat Lasów Państwowych	18
6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych.....	18
6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwale	19
7. Fundusz leśny	20
8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej	22
8.1. Działalność podstawowa.....	22
8.2. Działalność uboczna	44
8.3. Działalność dodatkowa.....	44
8.4. Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną.....	44
8.5. Działalność w zakresie łowiectwa Lasów Państwowych oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF).....	52
9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2025 r. w porównaniu z rokiem 2024	54
10. Bilans Lasów Państwowych	55
11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych	56
12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2025 r.	57
12.1. Pozyskanie drewna	57
12.2. Sprzedaż drewna	57
13. Promocja i współpraca międzynarodowa oraz społeczna odpowiedzialność Lasów Państwowych	58
13.1. Działalność promocyjna i informacyjna	58
13.2. Współpraca międzynarodowa	61
13.3. Zrównoważony rozwój, CSR i ESG w Lasach Państwowych	65
14. Wybrane wskaźniki i parametry	69
15. Podsumowanie	70

1. Organizacja Lasów Państwowych

W 2025 r. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, zwane dalej Lasami Państwowymi, funkcjonowało na podstawie: ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2025 r. poz. 567 ze zm.), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz.U. Nr 134 poz. 692), ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.), a także rozporządzeń wydanych z mocy ustawy o lasach przez ministra właściwego ds. środowiska.

Lasy Państwowe, zgodnie z ustawą, sprawują zarząd nad lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Jest on realizowany poprzez prowadzoną gospodarkę leśną, gospodarowanie gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzenie ewidencji majątku Skarbu Państwa.

Lasy Państwowe są państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej i reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej. Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. w skład Lasów Państwowych wchodziły następujące jednostki organizacyjne:

1) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	1
2) regionalne dyrekcje Lasów Państwowych	17
3) nadleśnictwa	429
4) inne jednostki organizacyjne o zasięgu regionalnym, zwane dalej zakładami	15
5) inne jednostki organizacyjne o zasięgu krajowym, zwane dalej zakładami	7

Struktura zakładów według profilu ich działalności na dzień 31 grudnia 2025 r. przedstawiała się następująco:

Zakłady usługowe o zasięgu regionalnym:	Ogółem stan na 31.12.2025 r.
1) zespoły składnic	3
2) gospodarstwa rybackie	2
3) zakłady transportu i spedycji	1
4) zakłady usługowo-produkcyjne	3
5) ośrodki transportu leśnego	2
6) zakłady usług leśnych	2
7) ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1
8) ośrodek strzelecki	1
Razem	15

Zakłady o zasięgu krajowym:	Ogółem stan na 31.12.2025 r.
1) Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu	1
2) Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	1
3) Leśny Bank Genów Kostrzyca w Miłkowie	1
4) Centrum Informacyjne Lasów Państwowych w Warszawie	1
5) Ośrodek Techniki Leśnej w Jarocinie	1
6) Zakład Informatyki Lasów Państwowych w Sękocinie Starym	1
7) Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie	1
Razem	7

Zgodnie z art. 33 ust. 3 pkt 6 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. Dyrektor Generalny w szczególności: inicjuje, popiera i finansuje badania w zakresie leśnictwa oraz nadzoruje wykorzystanie wyników tych badań.

W świetle powyższego w 2025 r. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych zlecił realizację 14 niżej wymienionych nowych tematów badawczych:

1. Identyfikacja i mapowanie łączności ekologicznej w Polsce.

2. Wpływ przygotowania gleby na sukces odnowień samosiewem sosny zwyczajnej i dębów w różnych warunkach siedliskowo-drzewostanowych.
3. Poznanie składu gatunkowego i biologii, ocena szkodliwości oraz określenie możliwości ograniczania liczebności mszyc występujących na jodle pospolitej.
4. Nowelizacja metody ustalania kategorii zagrożenia pożarowego lasu.
5. Monitoring zagrożenia pożarowego lasu i doskonalenie systemu ochrony przeciwpożarowej.
6. Adaptacyjna hodowla lasu w zmieniających się uwarunkowaniach społecznych i środowiskowych.
7. Zasoby węgla organicznego głównych gleb leśnych Polski w drzewostanach o różnym wieku.
8. Optymalizacja metod zarządzania populacjami żubra.
9. Analiza stosowania i przydatności sprzętu do gaszenia pożarów lasu ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu podręcznego.
10. Monitoring lasu – ocena stanu lasów w Polsce w latach 2025–2027.
11. Optymalizacja gospodarki leśnej dla świadczenia produkcyjnych i pozaprodukcyjnych funkcji lasu.
12. Standardy oceny drzew i drzewostanów w kontekście zarządzania bezpieczeństwem w PGL LP w lasach o różnych funkcjach (Zarządzanie ryzykiem związanym z bezpieczeństwem odwiedzających w lasach o różnych funkcjach).
13. Weryfikacja stanu zachowania Glebowych Powierzchni Wzorcowych w Polsce.
14. Osłona naukowa nad realizacją piątego cyklu Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL 2025–2029).

W 2025 r. na realizację 63 tematów badawczych (w tym: 14 nowych i 49 kontynuowanych, w tym jeden temat realizowany wspólnie przez dwie instytucje) Lasy Państwowe wydatkowały środki funduszu leśnego w łącznej kwocie 45 573,62 tys. zł, w tym na:

- 1) 34 tematy realizowane przez Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL), w tym: jeden temat realizowany wspólnie ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na podstawie odrębnych harmonogramów i odrębnych rozliczeń oraz cztery tematy realizowane w ramach konsorcjów badawczych z IBL w roli lidera – 24 499,44 tys. zł;
- 2) 30 tematów realizowanych przez uczelnie wyższe i inne jednostki badawcze, w tym: jeden temat realizowany przez SGGW w Warszawie wspólnie z IBL na podstawie

odrębnych harmonogramów i odrębnych rozliczeń oraz pięć tematów realizowanych w ramach konsorcjów badawczych – 21 074,18 tys. zł.

Badania na rzecz Lasów Państwowych dotyczyły głównie rozpoznawania mechanizmów funkcjonowania ekosystemów leśnych, w tym czynników wpływających negatywnie na stan zasobów leśnych, a następnie opracowania metod racjonalnej gospodarki leśnej, m.in. eliminujących lub ograniczających niekorzystne dla niej zjawiska. Ta druga część badań kończyła się zawsze opracowaniem odpowiednich zaleceń dla praktyki leśnej (zasady, instrukcje, wskazówki itd.). Ponadto badania naukowe realizowane przez jednostki naukowo-badawcze na zlecenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w 2025 r. były badaniami zarówno o charakterze poznawczym, jak i utylitarnym, a ich wyniki mają podstawowe znaczenie dla rozwoju wszystkich dziedzin leśnictwa.

W 2025 r. badania naukowe realizowane były przez Instytut Badawczy Leśnictwa, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Politechnikę Białostocką, Akademię Pomorską w Słupsku, Instytut Geodezji i Kartografii, Uniwersytet Warszawski, Instytut Dendrologii PAN, Sieć Badawczą Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny, Instytut Biologii Ssaków PAN. Głównym wykonawcą badań dla Lasów Państwowych w 2025 r., tak jak i w latach ubiegłych, był Instytut Badawczy Leśnictwa.

W 2025 r. zakończono realizację trzynastu niżej wymienionych tematów badawczych:

1. Wpływ sukcesyjnych modeli hodowli drzewostanów mieszanych z udziałem dębu na sekwestrację dwutlenku węgla (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie).
2. Bioróżnorodność grzybów zasiedlających martwe drewno w Puszczy Białowieskiej (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu).
3. Wpływ gospodarki leśnej na zwiększanie efektywności pochłaniania CO₂ przez gleby i ochronę różnorodności biologicznej (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie).
4. Uznanie drewna okrągłego surowcem strategicznym – uwarunkowania i konsekwencje dla PGL LP (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny).
5. Osłona naukowa nad realizacją czwartego cyklu Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL 2020–2024, Instytut Badawczy Leśnictwa).
6. Hodowla selekcyjna i zachowanie różnorodności genetycznej drzew leśnych w Lasach Państwowych (Instytut Badawczy Leśnictwa).

7. Poznanie wartości hodowlanej leśnego materiału podstawowego przez testowanie potomstwa (konsorcjum badawcze: Instytut Badawczy Leśnictwa – lider, Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie).
8. Oznaczanie sprawców chorób i szkodników drzew leśnych (Instytut Badawczy Leśnictwa).
9. Wzrost i rozwój podrostów dębu szypułkowego (*Quercus robur* L.) całkowicie lub częściowo odsłoniętych spod okapu drzewostanu sosnowego (Instytut Badawczy Leśnictwa).
10. Monitoring lasu – ocena stanu lasów w Polsce w latach 2022–2024 (Instytut Badawczy Leśnictwa).
11. Ocena ekonomicznych konsekwencji funkcjonowania obszarów Natura 2000 w nadleśnictwie – studium pilotażowe (Instytut Badawczy Leśnictwa).
12. Monitoring zagrożenia pożarowego Puszczy Białowieskiej jako narzędzie zarządzania i reagowania kryzysowego – etap II (Instytut Badawczy Leśnictwa).
13. Opracowanie metod, ocena i monitoring zwiększania pochłanianego CO₂ w „Lasach Węglowych” (Instytut Badawczy Leśnictwa).

Uzyskane podczas realizacji tematów badawczych wyniki prac, w tym wytyczne dla praktyki, w zależności od ustaleń podjętych podczas komisyjnych odbiorów dotyczących zakresu i formy ich upowszechniania, zostały udostępnione na stronie internetowej LP w celu stosownego wykorzystania przez podległe jednostki organizacyjne Lasów Państwowych i jednostki spoza LP.

2. Zasoby Lasów Państwowych

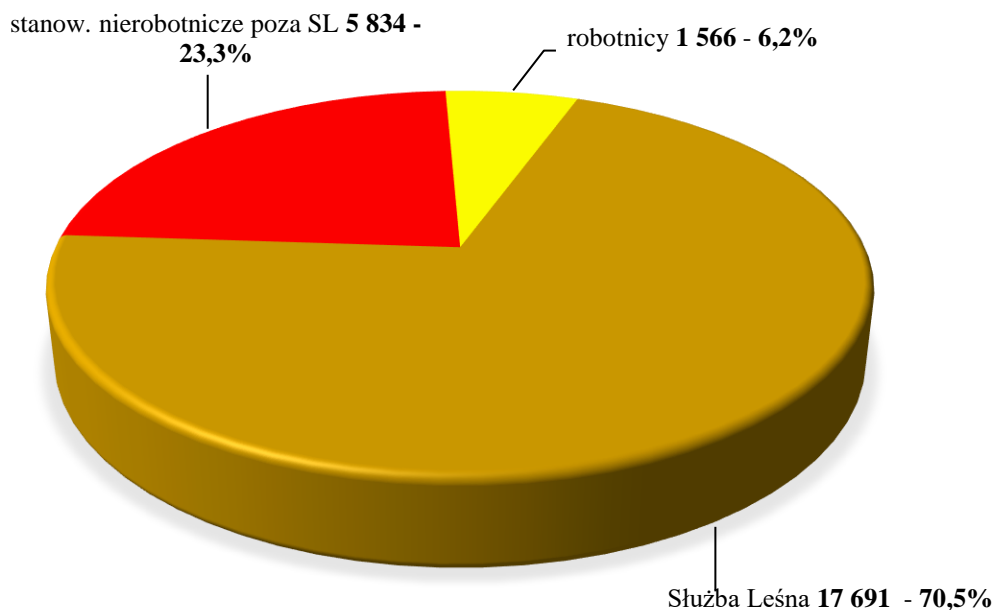
2.1. Zatrudnienie

W 2025 r. przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych wynosiło 25 502 etatów (w tym: etaty na zastępstwo i w zawieszeniu – 411) i w stosunku do 2024 r. było niższe o 247 etatów. Struktura zatrudnienia kształtowała się następująco (bez etatów na zastępstwo i w zawieszeniu):

– w Służbie Leśnej	17 691 etatów
– na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną	5 834 etaty
– robotnicy	1 566 etatów

Struktura przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w układzie grup jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w omawianym okresie przedstawiała się następująco (bez etatów na zastępstwo i w zawieszeniu):

1) w nadleśnictwach	22 714 etatów
z tego:	
– w Służbie Leśnej	16 760 etatów
– na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną	4 777 etatów
– na stanowiskach robotniczych	1 177 etatów
2) w zakładach o zasięgu regionalnym i krajowym	947 etatów
w tym na stanowiskach nierobotniczych	589 etaty
3) w Dyrekcji Generalnej i biurach regionalnych dyrekcji LP	1 430 etatów
w tym w Służbie Leśnej (bez etatów na zastępstwo i w zawieszeniu)	926 etatów

Struktura zatrudnienia w Lasach Państwowych w 2025 r.
(etaty bez etatów na zastępstwo i w zawieszeniu)

2.2. Majątek

W 2025 r. powierzchnia gruntów ogółem wyniosła 7 633 041,75 ha i w stosunku do 2024 r. zwiększyła się o 4 325,9 ha. Natomiast powierzchnia lasów wyniosła 7 352 693,99 ha i w stosunku do 2024 r. również uległa zwiększeniu o 6 296,49 ha. Jest to wynik starań Lasów Państwowych ukierunkowanych na nabywanie nieruchomości, zarówno na podstawie ofert składanych do Lasów Państwowych przez właścicieli lasów i gruntów do zalesienia (w 2025 r. zostało nabytych 3 403,82 ha, w tym gruntów o nieleśnym rodzaju użytku 711,96 ha – tj. 21%), jak i w ramach przysługującego Lasom Państwowym prawa pierwokupu (w 2025 r. zostało nabytych 1 241,62 ha, w tym gruntów o nieleśnym rodzaju użytku 503,88 ha – tj. 41%).

Wzrost powierzchni lasów wynikał z powiększenia zasobów nieruchomości, jak i w znacznej części również ze zmian wewnętrznych pomiędzy kategoriami użytków gruntowych, częściowo również przejmowania gruntów leśnych Skarbu Państwa od innych jednostek (np. KOWR).

Lasy Państwowe zobowiązane są ponadto do przekazywania nieruchomości ze swojego zasobu na potrzeby infrastrukturalne kraju, jak np. na cele budowy elektrowni atomowej na Pomorzu wraz ze związaną z nią infrastrukturą towarzyszącą, inwestycji w zakresie dróg publicznych, a także infrastruktury związanej z obronnością państwa.

Powierzchnia gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych (według stanu na 31 grudnia 2025 r.) wyniosła ogółem 7 633 041,75 ha, w tym:

– lasy razem	7 352 693,99 ha
w tym: – grunty zalesione	6 998 376,63 ha
– grunty niezalesione	161 358,38 ha
– grunty związane z gospodarką leśną	192 958,98 ha
– użytki rolne	135 716,91 ha
– nieużytki	97 542,52 ha
– wody	9 476,50 ha
– zadrzewienia i zakrzewienia	7 223,26 ha
– pozostałe	30 388,57 ha

Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną według planu urządzenia lasu (PUL), sporządzanego dla każdego nadleśnictwa. Łącznie, według stanu na 1 stycznia 2025 r., sporządzono projekty PUL dla 50 nadleśnictw. W trakcie realizacji znajduje się również sporządzanie projektów dla kolejnych 99 nadleśnictw (49 projektów według stanu na 1 stycznia

2026 r. i 50 projektów według stanu na 1 stycznia 2027 r.), dla których umowy zostały zawarte w ubiegłym roku.

W 2025 r. w ramach prac urzędniowych Lasy Państwowe były zaangażowane również w takie działania, jak:

- dofinansowanie sporządzania uproszczonych planów urządzenia lasu. W 2025 r. dofinansowano ze środków pochodzących z funduszu leśnego 10. edycję sporządzania uproszczonych planów urządzenia lasu. Dofinansowanie objęło 46 starostw powiatowych o powierzchni lasów wynoszącej 96,6 tys. ha (wkład środków funduszu leśnego wyniósł 2,6 mln zł). W ubiegłym roku zebrano również wnioski o dofinansowanie uproszczonych planów urządzenia lasu na 2026 r. Wnioski złożyły 52 starostwa powiatowe, na łączną powierzchnię 112,5 tys. ha i kwotę dofinansowania około 4,8 mln zł;
- Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasu (WISL) to realizowane zadanie wynikające z ustawy o lasach, zobowiązujące Lasy Państwowe m.in. do sporządzania okresowych wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów jako zadania wykonywanego ze środków budżetowych Lasów Państwowych, zlecanego przez administrację rządową. Od 2010 r. WISL jest podstawowym źródłem informacji o strukturze i wielkości zasobów drzewnych, ilości martwego drewna w lasach, strukturze młodego pokolenia drzew lasów wszystkich form własności. Ponadto inwentaryzacja obejmuje informacje o obszarach pokrytych drzewami, zlokalizowanych na innych użytkach gruntowych, prezentując ich charakterystykę. Rok 2025 był pierwszym rokiem V cyklu WISL 2025–2029. WISL jest ważnym narzędziem wspomagającym monitorowanie stanu lasów kraju, którego wyniki są wykorzystywane jako podstawa raportowania statystycznego, ale również jako podstawa do wykonywania badań naukowych wspomagających rozwój leśnictwa;
- Bank Danych o Lasach (BDL) – portal internetowy, którego głównym celem jest dostarczanie informacji o gospodarce leśnej, stanie lasu oraz zmianach stanu w lasach wszystkich form własności. Informacje te powiązane są z danymi z zakresu ochrony przyrody i stanu środowiska przyrodniczego. Użytkownikami BDL są różne szczeble organizacji i zarządzania w leśnictwie, jednostki ochrony środowiska, instytucje naukowe oraz społeczeństwo. BDL dostarcza wybranych informacji na potrzeby statystyki publicznej. Dostarcza również mobilną aplikację mapową, ułatwiającą korzystanie z informacji o lasach oraz nawigację w terenach leśnych.

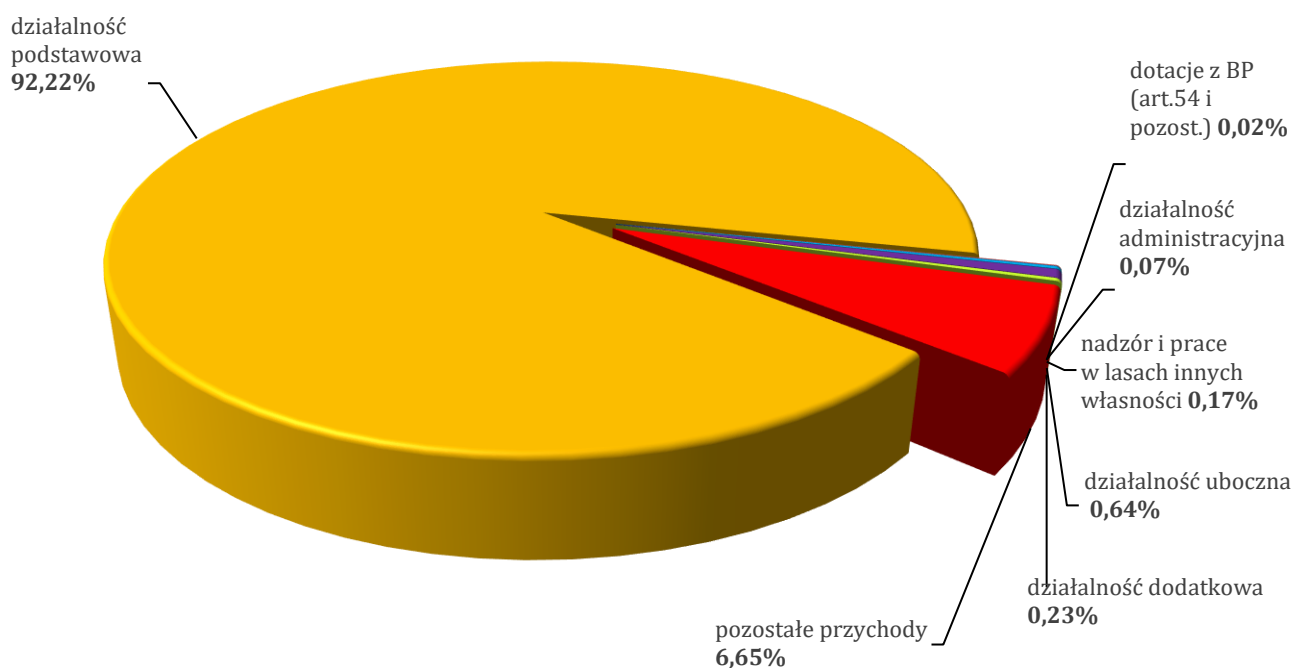
Zasoby drzewne (według stanu na 1 stycznia 2025 r.) wyniosły:

1) zasoby drzewne (w m ³ grubizny brutto)*	2 083 mln m ³
2) przeciętna zasobność drzewostanów:	
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych i niezalesionych*	291,2 m ³
– w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych*	296,8 m ³
3) przyrost (bieżący roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich pięciu lat (2021–2025)*	8,99 m ³
4) bieżący roczny przyrost miąższości na powierzchni leśnej ogółem obliczony z ostatnich pięciu lat (2021–2025)*	63 994 tys. m ³
5) przyrost (bieżący roczny) grubizny brutto w m ³ /ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich dziesięciu lat (2016–2025)*	8,37 m ³
6) bieżący roczny przyrost miąższości na powierzchni leśnej ogółem obliczony z ostatnich dziesięciu lat (2016–2025)*	59 383 tys. m ³
7) wzrost zasobów drzewnych (brutto) w 2025 r.*	296 tys. m ³

* Dane według Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL), wyniki za okres 2021–2025, co oznacza, że prezentowane wyniki odzwierciedlają uśrednione wyniki pomiarów z lat 2021–2025, ze statystyczną dokładnością dla inwentaryzacji miąższości (błąd standardowy w przedziale 0,30–0,42%, tj. (+/-) 6,1–8,4 mln m³).

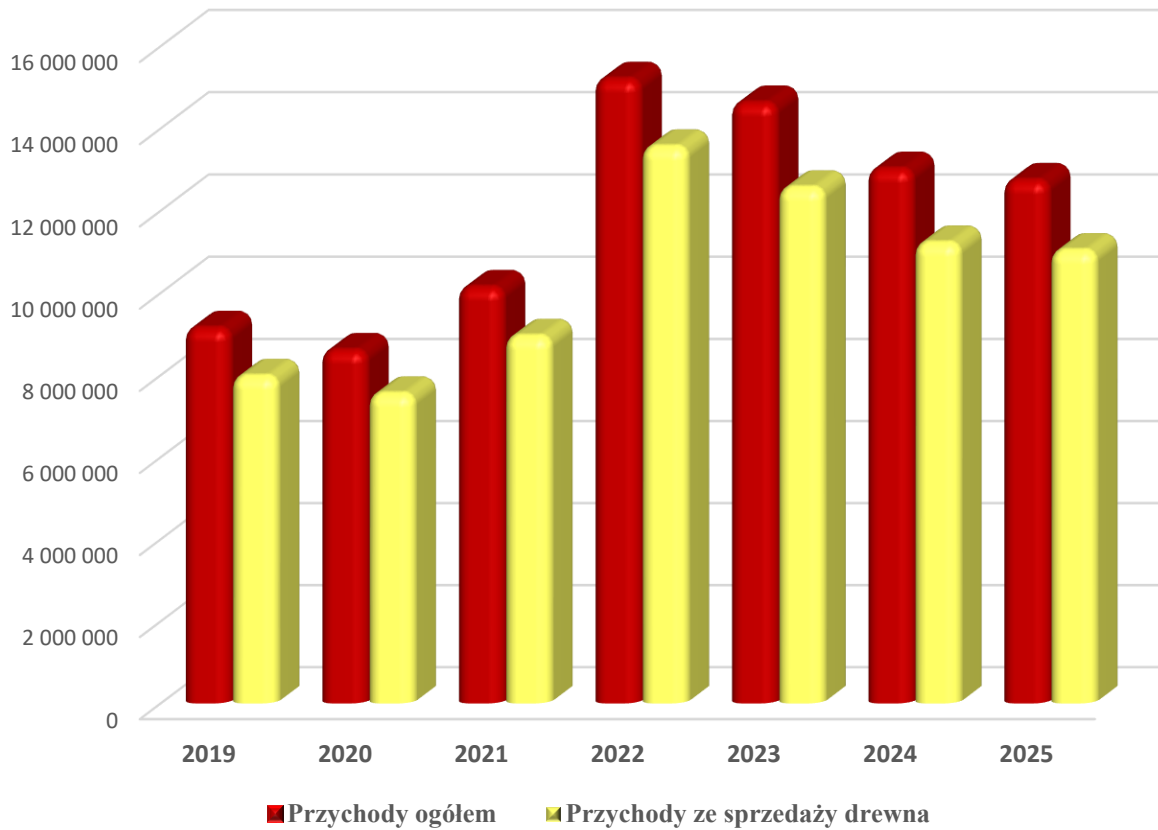
3. Przychody Lasów Państwowych

Przychody Lasów Państwowych w 2025 r. wyniosły ogółem	12 742 906,9 tys. zł
w tym wybrane przychody nadleśnictw kształtowały się następująco:	
1) z działalności podstawowej i administracyjnej (bez dotacji art. 54)	11 159 709,9 tys. zł
w tym z tytułu sprzedaży drewna	11 037 610,1 tys. zł
2) z działalności ubocznej	84 679,1 tys. zł
w tym z gospodarki łowieckiej	80 533,5 tys. zł
3) z działalności dodatkowej	25 873,5 tys. zł
w tym: – ze sprzedaży usług transportowo-warsztatowych	1 170,8 tys. zł
– ze sprzedaży produkcji przemysłowej i pozostałej działalności dodatkowej	24 702,7 tys. zł
4) ze sprzedaży materiałów i z pozostałej sprzedaży	255 824,2 tys. zł
5) z dotacji budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową na podstawie art. 54 ustawy o lasach, z przeznaczeniem na sporządzenie planów zalesień gruntów porolnych	4 020,2 tys. zł

Struktura przychodów nadleśnictw w 2025 r.

W omawianym okresie Lasy Państwowe uzyskały przychody ze sprzedaży surowca drzewnego w kwocie 11 070 432,0 tys. zł, w tym 11 037 610,1 tys. zł pochodziło ze sprzedaży realizowanej przez nadleśnictwa.

Udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych w latach 2019–2025 (w tys. zł)

Procentowy udział przychodów ze sprzedaży drewna w przychodach ogółem Lasów Państwowych w kolejnych latach kształtował się następująco: 2019 r. – 87,2%; 2020 r. – 87,7%; 2021 r. – 88,3%; 2022 r. – 89,2%; 2023 r. – 85,9%; 2024 r. – 86,2%. W 2025 r. przychody ze sprzedaży drewna stanowiły 86,6% przychodów ogółem Lasów Państwowych.

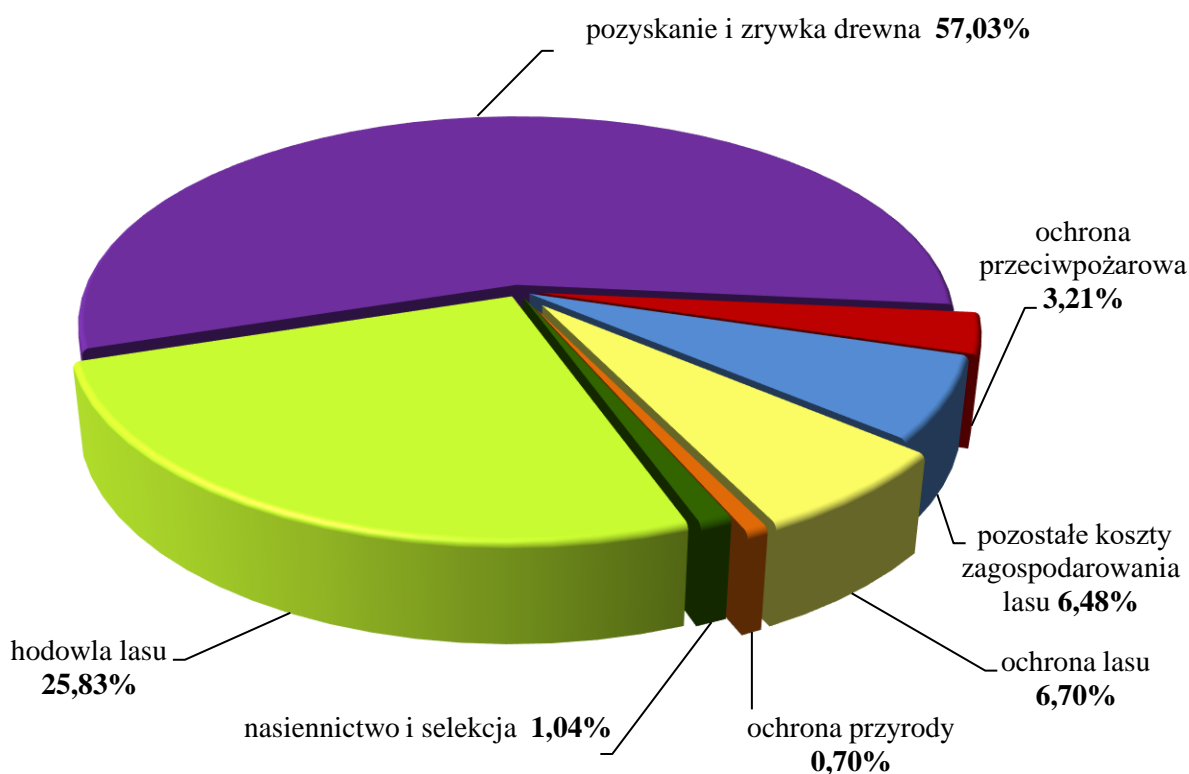
4. Koszty Lasów Państwowych

Koszty Lasów Państwowych w 2025 r. wyniosły ogółem	12 092 619,4 tys. zł
w tym wybrane koszty nadleśnictw kształtowały się następująco:	
4.1. Koszty działalności administracyjnej	5 512 062,0 tys. zł
w tym:	
1) utrzymanie Służby Leśnej w nadleśnictwach	3 717 202,9 tys. zł
2) pozostałe koszty administracyjne nadleśnictw	1 207 586,5 tys. zł
4.2. Podatek leśny	328 577,2 tys. zł
4.3. Koszty działalności podstawowej (koszty sprzedaży)	6 371 445,0 tys. zł
(po obciążeniu kosztów bezpośrednich kosztami ogólnogospodarczymi i pozostałymi kosztami administracyjnymi)	
Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych (koszty wytworzenia)	5 134 261,5 tys. zł
w tym:	
4.3.1. Nasiennictwo i selekcja (koszty wytworzenia)	53 451,1 tys. zł
4.3.2. Hodowla lasu (koszty wytworzenia)	1 326 308,4 tys. zł
w tym:	
1) działalność w szkółkach leśnych (koszty bezpośrednie)	69 468,1 tys. zł
2) odnowienia i zalesienia, łącznie z przebudową drzewostanów (koszty bezpośrednie)	558 767,3 tys. zł
3) poprawki i uzupełnienia (koszty bezpośrednie)	54 399,4 tys. zł
4) pielęgnowanie lasu (koszty bezpośrednie)	459 047,6 tys. zł
5) melioracje agrotechniczne (koszty bezpośrednie)	111 511,4 tys. zł
4.3.3. Ochrona lasu (koszty wytworzenia)	343 962,5 tys. zł
w tym:	
1) przed owadami (koszty bezpośrednie)	53 207,2 tys. zł
2) przed zwierzyną (koszty bezpośrednie)	242 061,4 tys. zł
4.3.4. Ochrona przyrody (koszty wytworzenia)	36 130,0 tys. zł
4.3.5. Ochrona przeciwpożarowa (koszty wytworzenia)	164 824,2 tys. zł
w tym zabiegi zabezpieczające obszary leśne przed pożarami (koszty bezpośrednie)	55 404,0 tys. zł

4.3.6. Pozyskanie i zrywka drewna (koszty wytworzenia) 2 876 842,4 tys. zł

w tym:

1) ścinka drzew, wyrób sortymentów i zrywka drewna
(koszty bezpośrednie)	2 770 030,8 tys. zł
2) zakładanie i utrzymanie szlaków zrywkowych
(koszty bezpośrednie)	25 430,1 tys. zł
3) inne zadania dotyczące pozyskania drewna
(koszty bezpośrednie)	74 987,9 tys. zł

Struktura kosztów działalności podstawowej Lasów Państwowych w 2025 r.
(według kosztów wytworzenia)

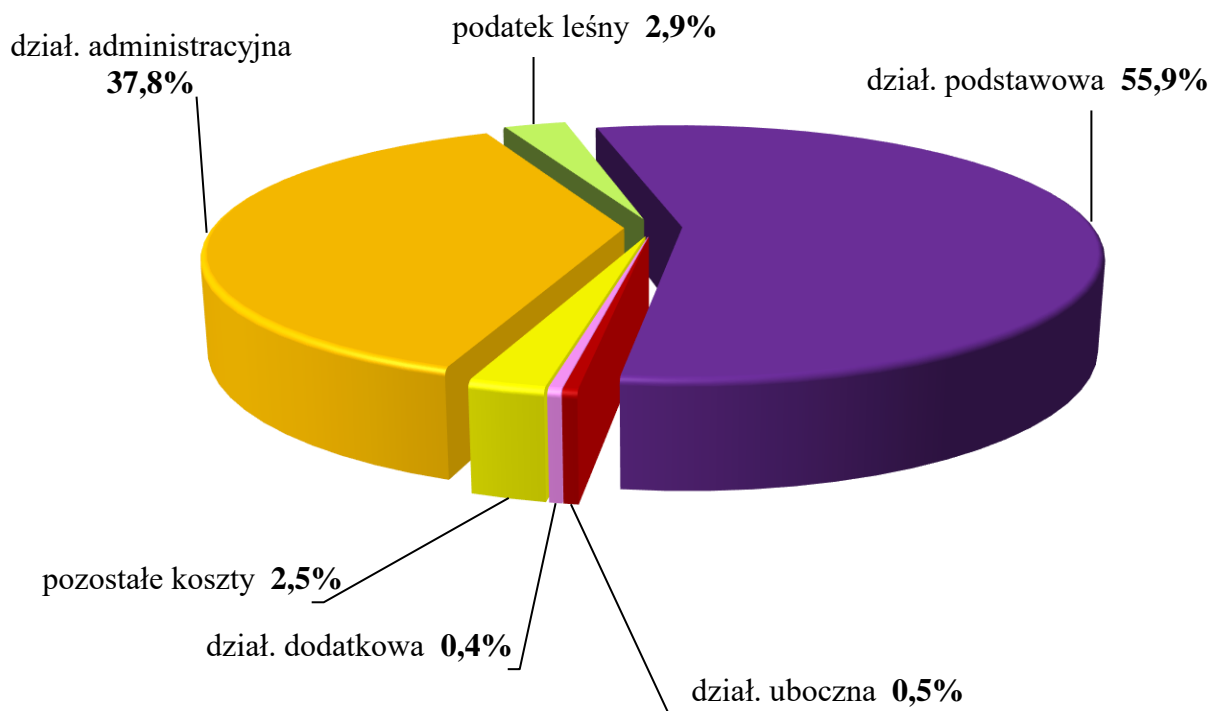
4.4. Koszty działalności ubocznej (koszty sprzedaży) 55 218,9 tys. zł

Koszty na tę działalność, bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych 55 452,4 tys. zł

w tym:

1) gospodarka łowiecka (koszty bezpośrednie)	51 727,0 tys. zł

2) pozyskanie choinek i stroiszu (koszty bezpośrednie)	1 521,4 tys. zł
3) szkółek zadrzewieniowych handlowych (koszty bezpośrednie)	490,4 tys. zł
4) pozostałej działalności ubocznej (koszty bezpośrednie)	0,5 tys. zł
4.5. Koszty działalności dodatkowej	48 791,6 tys. zł
(po obciążeniu kosztów bezpośrednich pozostałymi kosztami ogólnogospodarczymi oraz pozostałymi kosztami administracyjnymi)	
Koszty tej działalności bez rozliczenia pozostałych kosztów administracyjnych (koszty wytworzenia)	
	42 970,5 tys. zł
w tym:	
1) usługi transportowe (koszty bezpośrednie)	1 079,5 tys. zł
2) gospodarka łąkowo-rolna (koszty bezpośrednie)	19 033,3 tys. zł
4.6. Koszty działalności bytowej	73 715,5 tys. zł
4.7. Różnica wartości remanentów	35 184,6 tys. zł
(nieujęta w koszcie wytworzenia)	
Koszty ogólnogospodarcze nadleśnictw rozliczone na działalność podstawową, uboczną i dodatkową	
	35 100,3 tys. zł

Struktura kosztów nadleśnictw Lasów Państwowych w 2025 r.
(według kosztów własnych)

5. Wynagrodzenia

W 2025 r. wydatkowano na wynagrodzenia **3 880 746,92 tys. zł**

Struktura ww. wydatków przedstawiała się następująco:

1) w nadleśnictwach	3 465 063,86 tys. zł
w tym:	
– Służba Leśna	2 667 625,20 tys. zł
– stanowiska nierobotnicze poza Służbą Leśną	587 750,22 tys. zł
– stanowiska robotnicze	150 459,19 tys. zł
2) w zakładach	136 247,25 tys. zł
w tym stanowiska nierobotnicze	73 942,6 tys. zł
3) w Dyrekcji Generalnej LP i biurach regionalnych dyrekcji LP	279 435,81 tys. zł
w tym Służba Leśna	198 489,65 tys. zł

Udział wynagrodzeń w kosztach ogółem w latach 2021–2024 kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
w Lasach Państwowych ogółem:	29,5%	22,8%	24,4%	29,1%	32,1%
w nadleśnictwach:	28,0%	21,4%	23,1%	27,6%	28,7%

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogółem w Lasach Państwowych wynosiło 12 529,57 zł.

6. Wynik Lasów Państwowych

6.1. Rachunek zysków i strat Lasów Państwowych

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)
1. Razem przychody	12 742 906,9
w tym:	
1.1. Przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów	11 978 449,3
1.2. Pozostałe przychody operacyjne	589 550,5
1.3. Przychody finansowe	174 907,1
2. Razem koszty	12 092 619,4
w tym:	
2.1. Koszty sprzedanych produktów i towarów	6 428 157,7
2.2. Koszty ogólnego zarządu	5 391 074,8
2.3. Pozostałe koszty operacyjne	257 517,3
2.4. Koszty finansowe	15 869,6
3. Zysk brutto	650 287,5
4. Podatek dochodowy	72 045,6
5. Zysk netto	578 241,9

6.2. Wstępny podział zysku Lasów Państwowych

Podział zysku netto w wysokości 578 241,9 tys. zł, wypracowanego przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych za 2025 r., przedstawia się następująco:

1) zasilenie kapitału (funduszu) własnego	547 126,4 tys. zł
w tym:	
– kapitał zasobów Lasów Państwowych	460 949,2 tys. zł
– fundusz leśny	86 177,2 tys. zł
2) zasilenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	16 428,6 tys. zł
3) cele społecznie użyteczne	14 686,9 tys. zł

Proponowany podział zysku Lasów Państwowych za 2025 r. został dokonany po przeprowadzonej weryfikacji niewykonanych zadań rzeczowych z zakresu działalności podstawowej nadleśnictw, o których mowa w § 19 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz.U. Nr 134, poz. 692).

6.3. Nakłady na niefinansowe aktywa trwałe

W 2025 r. Lasy Państwowe poniosły nakłady na niefinansowe aktywa trwałe w wysokości 926 093,6 tys. zł, a w wyniku zadań zakończonych wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych zwiększyła się o 880 916,4 tys. zł, w tym wzrost w poszczególnych grupach wyniósł:

– grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów)	219 851,3 tys. zł
– budynki i lokale (w tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu)	195 476,5 tys. zł
– obiekty inżynierii wodnej i lądowej	373 141,8 tys. zł
– kotły i maszyny energetyczne	1 907,0 tys. zł
– maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	8 373,9 tys. zł
– maszyny, urządzenia i aparaty gospodarki leśnej	22 325,9 tys. zł
– urządzenia techniczne	25 553,4 tys. zł
– środki transportu	22 164,6 tys. zł
– inne środki trwałe	12 115,5 tys. zł
– inwentarz żywy	6,5 tys. zł

Zwiększeniu uległy także wartości niematerialne i prawne o 48 569,5 tys. zł.

7. Fundusz leśny

7.1. Stan funduszu leśnego na 1 stycznia 2025 r. wynosił	3 793 087,9 tys. zł
7.2. Zwiększenia	1 962 637,5 tys. zł
w tym:	
1) odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw (art. 57 ust.1 pkt 1 ustawy o lasach)	1 214 137,1 tys. zł
2) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o lasach)	266 748,6 tys. zł
3) dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 2 ustawy o lasach)	63 001,3 tys. zł
4) dochody z udziału w spółkach (art. 57 ust. 1 pkt 4 ustawy o lasach)	430,9 tys. zł
5) pozostałe przychody związane z Lasami Państwowymi	400 537,6 tys. zł
6) pozostałe przychody dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa i parków narodowych	17 782,0 tys. zł
7.3. Zmniejszenia	2 030 150,7 tys. zł
w tym:	
1) wyrównanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej oraz zadań dotyczących administracji publicznej w zakresie leśnictwa, w tym wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	1 544 341,3 tys. zł 0,0 tys. zł
2) wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych LP, w tym: dofinansowanie jednostek specjalnych (Leśny Bank Genów Kostrzyca w Miłkowie, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, Dom Pamięci w Spale)	182 039,2 tys. zł 26 839,4 tys. zł
3) tworzenie infrastruktury do prowadzenia gospodarki leśnej, z tego wydatki z wydzielonej części funduszu leśnego zwanego funduszem stabilizacji (art. 58 ust. 4 ustawy o lasach)	4 208,4 tys. zł 0,0 tys. zł
4) badania naukowe	45 573,6 tys. zł
5) sporządzanie planów urządzenia lasu	135 392,5 tys. zł
6) prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych	0,0 tys. zł
7) tworzenie, dzielenie, likwidacja jednostek organizacyjnych LP	0,0 tys. zł

8) dofinansowanie zadań określonych w art. 58 ust. 3 i 3a ustawy o lasach	68 116,9 tys. zł
w tym: – koszty inwentaryzacji wielkoobszarowej i Banku Danych o Lasach	21 400,6 tys. zł
– dofinansowanie zadań w parkach narodowych	44 001,1 tys. zł
– ryczałtowe koszty udziału przedstawicieli WODR w szacowaniu szkód łowieckich	88,4 tys. zł
– sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	2 626,8 tys. zł
9) pozostałe	50 478,8 tys. zł
w tym: – podatek dochodowy od osób prawnych w Lasach Państwowych	44 653,0 tys. zł
– podatek dochodowy od osób prawnych w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	1 917,2 tys. zł
– nabywanie przez Skarb Państwa lasów lub gruntów	1 000,0 tys. zł
– koszt działań związanych z zapobieganiem ASF	2 464,5 tys. zł
– organizacja szkoleń w zakresie szacowania szkód łowieckich	443,1 tys. zł
– inne wydatki funduszu leśnego w Lasach Państwowych	0,5 tys. zł
– inne wydatki funduszu leśnego w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	0,5 tys. zł

Stan funduszu leśnego na 31 grudnia 2025 r. wynosił

3 725 574,7 tys. zł

8. Wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej

8.1. Działalność podstawowa

8.1.1. Rodzaje i skala zabiegów wykonanych w ramach ochrony lasu:

1) zabiegi ograniczające liczebność szkodliwych owadów (liściożerne, ryjkowce, szkodniki glebowe)	65,7 tys. ha
w tym przy użyciu sprzętu lotniczego	62,3 tys. ha
2) zabiegi zwalczające grzyby patogeniczne	9,8 tys. ha
3) zabiegi ochronne przed szkodami od zwierzyny (chemiczne i mechaniczne zabezpieczenie sadzonek)	57,8 tys. ha
w tym wykonanie grodzień	14,1 tys. ha

W 2025 r. w lasach zarządzanych przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych powstało 1 914 pożarów lasu, które objęły 348,07 ha, oraz 116 pożarów o łącznej powierzchni 199,48 ha na terenach użytkowanych przez wojsko. Dla porównania, w 2024 r. powstało 1 728 pożarów lasu o łącznej powierzchni 342,27 ha oraz 169 pożarów na powierzchni 153,02 ha na terenach użytkowanych przez wojsko.

W jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych z każdym rokiem poprawia się sprawność działania systemu ochrony przeciwpożarowej lasu. Związane jest to jednak z dużymi nakładami finansowymi, które co roku Lasy Państwowe ponoszą na ochronę przeciwpożarową. W 2025 r. koszty poniesione na ochronę przeciwpożarową lasu wyniosły 157 042 tys. zł, w tym 48 900 tys. zł na lotnicze patrołowanie lasu i używanie samolotów do gaszenia pożarów.

Na terenie Lasów Państwowych funkcjonuje sieć meteorologicznych punktów pomiarowych wykorzystywana do prognozowania zagrożenia pożarowego lasu. W jej skład wchodzi 60 punktów prognostycznych i 86 pomocniczych punktów pomiarowych. Punkty są równomiernie rozmieszczone w 60 strefach prognostycznych. Koszt ich utrzymania w 2025 r. wyniósł 1 591 100 zł (105 288 zł – modernizowanie i utrzymanie istniejącej aplikacji do zbierania, weryfikowania i prezentowania danych pomiarowych z sieci meteorologicznych punktów pomiarowych; 1 485 812 zł – przesył danych pomiarowych, przeglądy okresowe, serwis techniczny i utrzymanie punktu zgłoszeniowego).

Lasy Państwowe w zakresie ochrony mienia przed pożarami współpracują z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym w szczególności z Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczymi Strażami Pożarnymi. Jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, w miarę posiadanych możliwości, przekazały, w uzasadnionych przypadkach, w formie darowizny część

dotatniego wyniku finansowego na cele społecznie użyteczne, w tym świadczenia na rzecz jednostek użyteczności publicznej i oświatowej. W myśl ww. zapisu w 2025 r. udzieliły wsparcia finansowego i rzeczowego jednostkom PSP w wysokości 157 tys. zł i OSP w kwocie 5 323 tys. zł.

8.1.2. Ważniejsze prace z zagospodarowania lasu:

1) ogólna powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych	1 672 ha
2) odnowienia i zalesienia (wraz z dolesianiem luk i wprowadzeniem II piętra)	61 757 ha
w tym:	
– odnowienia naturalne	11 971 ha
– zalesienia ogółem	766 ha
w tym sukcesja naturalna	10 ha
3) poprawki i uzupełnienia	3 830 ha
4) pielęgnowanie lasu ogółem	293 455 ha
w tym:	
– wprowadzanie podszytów	112 ha
– pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów	165 551 ha
– czyszczenia wczesne	43 059 ha
– czyszczenia późne	82 763 ha
– inne zabiegi pielęgnacyjne (w tym podkrzesywanie drzew)	1 970 ha
5) trzebieże ogółem	410 699 ha
w tym trzebieże wczesne	85 976 ha
6) melioracje ogółem	66 380 ha
w tym nawożenie mineralne lasu	3,00 ha
7) przebudowa drzewostanów ogółem	5 576 ha

Hodowla lasu, poprzez odnawianie powierzchni sadzeniem, siewem oraz wykorzystanie odnowienia naturalnego, ma na celu zachowanie trwałości lasu zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o lasach. Artykuł ten zobowiązuje właścicieli lasów do trwałego utrzymania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 5 lat od usunięcia drzewostanu, a także do pielęgnowania i ochrony lasu.

W 2025 r. odnowienia i zalesienia wraz z dolesianiem luk i wprowadzaniem II piętra wykonano na powierzchni 61 757 ha. Należy zwrócić uwagę na duży udział odnowień

naturalnych w stosunku do odnowień i zalesień ogółem, wynoszący 11 971 ha, co stanowi 19,4% odnowień i zalesień ogółem. W ostatnich latach występuje dość niski poziom zalesień, wynoszący 766 ha, wynikający z braku przekazywanych gruntów do zalesień. W stosunku do lat poprzednich zmalała powierzchnia pielęgnowania lasu i w 2025 r. wyniosła 293 455 ha. W latach poprzednich wynosiła: w 2023 r. – 295 873 ha, w 2024 r. – 314 381 ha. Powierzchnia czyszczeń wczesnych wyniosła 43 059 ha, a czyszczeń późnych – 82 763 ha. Kształtuje się na podobnym poziomie na przestrzeni lat.

W 2025 r. powierzchnia produkcyjna szkółek LP wynosiła 1 672 ha. Produkcja sadzonek w PGL LP odbywa się w systemie polowym, kontenerowym i tunelowym. Blisko 88% całkowitej produkcji sadzonek pochodziło ze szkółek polowych. W 2025 r. w Lasach Państwowych wyprodukowano łącznie 667 mln sadzonek drzew i krzewów leśnych, o 21,5 mln mniej niż w roku poprzednim. Znaczny udział sadzonek (59,5%) stanowiły drzewa gatunków liściastych.

8.1.3. Działania z zakresu ochrony przyrody realizowane w Lasach Państwowych

Ochrona przyrody jest terminem bardzo szerokim, bez jasno nakreślonych granic interpretacyjnych. W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, a jej celami są m.in.:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- zachowanie różnorodności biologicznej;
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- ochrona walorów krajobrazowych;
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Jednoznaczne rozdzielenie działań realizowanych przez Lasy Państwowe na działania służące wyłącznie ochronie przyrody i działania z ochroną przyrody niezwiązane jest możliwe w niewielkim stopniu. Wiele z wykonywanych działań, w tym tych stanowiących podstawę gospodarki leśnej (ochrona lasu, hodowla lasu, pozyskanie drewna, ochrona przeciwpożarowa, ochrona gruntów leśnych), cechuje się wielofunkcyjnym charakterem, bezpośrednio lub

pośrednio korzystnie wpływając na ochronę ekosystemów leśnych i różnorodności biologicznej. Wystarczy wskazać, że zadanie służące tym samym gatunkom lub siedliskom, np. trzebież czy przebudowa drzewostanu, wykonywane w ramach planu ochrony parku narodowego lub planu zadań ochrony obszaru Natura 2000, uznawane jest za działanie ochronne, podczas gdy jego realizacja w innych warunkach jest traktowana jako zwykły zabieg gospodarczy. Problemy z ustaleniem, czy dane działanie stanowi realizację celów ochrony przyrody, wynikają również ze zróżnicowanych preferencji gatunków i siedlisk występujących na danym obszarze. Zwiększenie nawodnienia płatu siedliska, odkrzaczenie powierzchni czy stłumienie pożaru – dla jednych gatunków będzie działaniem korzystnym, dla innych wręcz przeciwnie.

Lasy Państwowe ponoszą znaczną odpowiedzialność za stan rodzimej przyrody. Szacuje się, że około 65% gatunków w Polsce stanowią gatunki leśne, dlatego samo powiększanie i utrzymanie ciągłości pokrywy leśnej jest działaniem korzystnym z punktu widzenia różnorodności biologicznej. PGL LP zarządzają obszarem stanowiącym ok. 24% powierzchni lądowej Polski oraz ok. 76% powierzchni gruntów leśnych naszego kraju. Prowadząc działalność na zasadzie samodzielności finansowej i pokrywając koszty działalności z własnych przychodów, w znacznym stopniu odciążają finansowo i organizacyjnie Skarb Państwa oraz administrację państwową z nałożonych na nie obowiązków względem ochrony przyrody.

Powierzenie odpowiedzialności za ochronę ekosystemów leśnych samofinansującej się instytucji państwowej o tak znacznym zasięgu oddziaływania przynosi szereg korzyści, często niedostrzeganych przez opinię publiczną. Zaliczyć do nich można chociażby gwarancję utrzymania pokrywy leśnej na znacznym obszarze kraju w długiej perspektywie czasowej, prowadzenie jednolitej polityki ochrony przyrody, relatywnie sprawne wdrażanie działań proprzyrodniczych i proklimatycznych, realizację gospodarki leśnej uwzględniającej cele ochrony przyrody zarówno na poziomie mikro (pojedynczego zabiegu), jak i na poziomie makro (krajobrazowym).

Bardzo ważną kwestią jest również fakt, że za realizację powyższych zadań odpowiada wysoko wykwalifikowana kadra. Większość pracowników to osoby z wyższym wykształceniem przyrodniczo-leśnym, które w toku studiów i dodatkowych kursów zdobyły szeroką wiedzę z zakresu zoologii, entomologii, botaniki, fitosocjologii, gleboznawstwa, siedliskoznawstwa, hydrologii, meteorologii czy ochrony różnorodności biologicznej. W ich szeregach nie brakuje również pasjonatów wielu nauk przyrodniczych.

Poniżej wyszczególnione zostały wybrane działania podejmowane przez Lasy Państwowe na rzecz zachowania, zrównoważonego użytkowania oraz odnawiania zasobów, tworów i składników przyrody.

- 1) Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawie planów urządzenia lasu dla nadleśnictw.
- 2) Wypełnianie obowiązków dotyczących ochrony przyrody wynikających z aktów prawnych.
- 3) Wypełnianie obowiązków dotyczących ochrony przyrody wynikających z unormowań wewnętrznych.

Lasy Państwowe oraz wykonawcy prac realizują gospodarkę leśną zgodnie z ustawą o lasach oraz wewnętrznymi regulacjami wydawanymi na poziomie DGLP, RDLP oraz nadleśnictw. Powyższe unormowania zawarte zostały m.in. w:

- Instrukcji Ochrony Lasu (IOL), Zasadach Hodowli Lasu (ZHL), Instrukcji Urządzenia Lasu (IUL);
 - Wytycznych do przygotowania dokumentacji przetargowej na wykonywanie usług w zakresie gospodarki leśnej, opisie standardu technologii wykonawstwa prac leśnych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych oraz w zleceniach na wykonywanie prac gospodarczych, np. w zakresie zobowiązania wykonawcy do utrzymywania sprzętu w stanie sprawności technicznej i czystości zapewniającej użytkowanie bez szkody dla bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego, zobowiązania do zachowywania wskazanych elementów środowiska przyrodniczego, np. drzew dziuplastych, stanowisk z gniazdami wieloletnimi, stanowisk z osobnikami gatunków z załącznika IV dyrektywy siedliskowej itd.
- 4) Wypełnianie obowiązków wynikających z obecności form ochrony przyrody na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych.

Formy ochrony przyrody zostały ustanowione na znacznej powierzchni gruntów w zarządzie Lasów Państwowych. Zalicza się do nich m.in:

- 1 455 rezerwatów przyrody (87,1% rezerwatów przyrody w Polsce) o łącznej powierzchni 143,3 tys. ha (1,9% powierzchni PGL LP i 75% powierzchni rezerwatów przyrody w Polsce);
- obszary Natura 2000, które na gruntach Lasów Państwowych zajmują powierzchnię 2 931,6 tys. ha, co stanowi ponad 38% całkowitej powierzchni gruntów w zarządzie PGL LP i 47% powierzchni obszarów Natura 2000 w Polsce, w tym:

- 731 siedliskowych obszarów Natura 2000 (84% SOO w Polsce) o łącznej powierzchni 1 675,84 tys. ha (22% powierzchni PGL LP i 47% powierzchni SOO w Polsce);
- 132 ptasie obszary Natura 2000 (93% OSO w Polsce) o łącznej powierzchni 2 224,4 tys. ha (29,1% powierzchni PGL LP i 45% powierzchni OSO w Polsce);
- około 4 900 stref ochrony gatunków (ponad 95% stref w Polsce) utworzonych w celu ochrony ostoi wybranych gatunków ptaków, ssaków, gadów, owadów, roślin oraz grzybów.

W związku z inicjatywą „100 rezerwatów przyrody na 100-lecie Lasów Państwowych” do końca 2025 r. na obszarach wykazujących szczególne wartości przyrodnicze, naukowe i kulturowe (zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody), na gruntach w zarządzie PGL LP powołano 125 nowych rezerwatów przyrody. W ramach Konwencji Ramsarskiej, na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych wyznaczono 10 obszarów wodno-błotnych o międzynarodowym znaczeniu (Bór na Czerwonem, Jezioro Drużno, Jezioro Karaś, Jezioro Łuknajno, Jezioro Siedmiu Wysp, Jezioro Świdwie, Stawy Milickie, Stawy Przemkowskie, Torfowiska Doliny Izery oraz Ujście Wisły) o łącznej powierzchni 4 910 ha (0,06% powierzchni PGL LP). Celem ich ustanowienia jest ochrona, promowanie oraz zrównoważone użytkowanie terenów podmokłych.

5) Wyznaczanie obszarów wyłączonych z użytkowania gospodarczego.

6) Edukacja społeczeństwa.

Lasy Państwowe realizują szereg działań związanych z poszerzaniem wiedzy społeczeństwa na tematy związane z ochroną przyrody w warunkach gospodarki leśnej. Działania te mają na celu m.in. kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody, zwiększanie wrażliwości oraz poziomu zrozumienia społeczeństwa względem działań ochronnych prowadzonych przez leśników. Odbywa się to m.in. poprzez:

- prowadzenie działań z zakresu edukacji przyrodniczej w każdym z 429 nadleśnictw;
- działalność nadleśnictw zgrupowanych w ramach Leśnych Kompleksów Promocyjnych;
- działalność w zakresie informowania społeczeństwa o bogactwie rodzimej przyrody, zagrożeniach, podejmowanych działaniach ochronnych czy kształtowaniu właściwych postaw społecznych. Powyższe kwestie są udostępniane m.in. w postaci:
 - prowadzenia kampanii informacyjnych, np. „Las do góry nogami” <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/las-do-gory-nogami>);

- udostępniania filmów, np. „Leśny budzik”
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLuiikgCc3oFIsNvEBV2AJ63O4W9F6wG3J>);
 - udostępniania podcastów, np. wykłady ze specjalistami z zakresu ochrony przyrody <https://www.youtube.com/playlist?list=PLuiikgCc3oFJjKeNBr-5-kzuqAp7Gei4x>);
 - udostępniania transmisji online z życia zwierząt, np. żubrów, czapli, żurawi, bocianów czarnych, rybołówów <https://www.youtube.com/watch?v=5VLD8jMOnoo>);
 - publikacji artykułów popularnonaukowych, np. umieszczanych w kwartalniku „Echa Leśne” <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/echa-lesne/archiwum-pdf>).
- działalność Banku Danych o Lasach (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>). Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, prowadzi portal Bank Danych o Lasach, którego celem jest zapewnienie społeczeństwu dostępu do szeregu informacji przestrzennych o lasach, powiązanych także z danymi z zakresu ochrony przyrody i stanu środowiska przyrodniczego;
- działalność Leśnego Studia Filmowego w Ośrodku Rozwojowo-Wdrożeniowym Lasów Państwowych w Bedoniu w zakresie informowania społeczeństwa o bogactwie rodzimej przyrody, zagrożeniach, podejmowanych działaniach ochronnych, czy kształtowaniu właściwych postaw społecznych poprzez produkcję wysokiej jakości filmów przyrodniczych wielokrotnie nagradzanych w zagranicznych i krajowych konkursach filmowych. Przedmiotowe produkcje emitowane są w wiodących stacjach telewizyjnych w Polsce oraz na kanale YouTube profilu Leśne Studio Filmowe, Lasy Państwowe <https://www.youtube.com/@LesneStudioFilmowe>.

7) Działalność Leśnego Banku Genów Kostrzyca w Miłkowie.

Leśny Bank Genów Kostrzyca (LBG Kostrzyca) jest jednostką organizacyjną Lasów Państwowych, do której zadań należy gromadzenie oraz długotrwałe przechowywanie zasobów genowych drzew i krzewów leśnych oraz monitoring jakości materiału rozmnożeniowego, w tym nasion z najcenniejszych obiektów nasiennych Lasów Państwowych oraz obiektów ważnych dla ochrony przyrody, pochodzących z parków narodowych, rezerwatów i pomników przyrody.

8) Działalność Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ) jest zakładem Lasów Państwowych o zasięgu krajowym, powołanym przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w celu inicjowania, koordynacji i zarządzania projektami dofinansowanymi ze środków unijnych i funduszu leśnego w jednostkach PGL LP. Od 2007 r. wspiera wielkoskalową i kompleksową realizację zadań Lasów Państwowych związanych z ochroną przyrody i adaptacją do zmian klimatu na terenach leśnych będących w zarządzie PGL LP. Do kluczowych obszarów działalności CKPŚ należą:

- koordynowanie projektów rozwojowych Lasów Państwowych związanych z przeciwdziałaniem zmianie klimatu oraz transformacją energetyczną. W ramach tego zadania CKPŚ wspiera Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych w realizacji takich projektów, jak „Las Energii”, „Lasy Węglowe” czy „Podnoszenie efektywności energetycznej budynków w PGL LP”;
- koordynowanie projektów w zakresie leśnictwa oraz ochrony przyrody, współfinansowanych ze środków UE, w tym:
 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych,
 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich,
 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmiany klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów,
 - Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe,
 - Lasy dla mokradeł – ochrona siedlisk hydrogenicznych na obszarach cennych przyrodniczo.
- realizacja projektu „Punkt dla Przyrody” <https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl/>;
- przygotowanie i koordynacja nowych projektów Lasów Państwowych. W 2024 r. CKPŚ złożyło wnioski o środki finansowe UE na realizację pięciu projektów Lasów Państwowych z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021–2027. W ramach ww. projektów do 2029 r. Lasy Państwowe planują przeznaczyć ponad 1,1 mld złotych na działania związane z retencją wodną, ochroną gatunków i siedlisk, w tym w szczególności mokradeł, a także ochroną lasów przed pożarami

https://www.ckps.lasy.gov.pl/aktualnosci/-/asset_publisher/HTXX9aadlRBB/content/ponad-1-miliard-zlotych-na-ochrone-przyrody-i-adaptacje-lasow-do-zmian-klimatu).

9) Wsparcie parków narodowych ze środków funduszu leśnego.

Zgodnie z art. 58 ust. 3a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach środki funduszu leśnego (zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki związane z wyłączeniem z produkcji lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz lasów znajdujących się w użytkowaniu wieczystym parków narodowych) mogą być przeznaczone na sfinansowanie takich działań jak badania naukowe, tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej, ochrona przyrody w lasach realizowana metodami gospodarki leśnej oraz inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach znajdujących się w użytkowaniu wieczystym parków narodowych. Dofinansowanie parków narodowych ze środków funduszu leśnego odbywa się od 2012 r. W tym czasie (2012–2025) zawarto 409 umów na dofinansowanie w wysokości 615,8 mln zł, spośród których parki narodowe wydatkowały 442,8 mln zł (78%).

W 2025 r. zawarto 23 umowy na 51 mln zł, spośród których parki narodowe wydatkowały 39,8 mln zł (78%). W ramach dofinansowania w 2025 r. wykonano szereg działań gwarantujących utrzymanie trwałości ekosystemów leśnych oraz utrzymanie różnorodności gatunkowej fungi, flory i fauny.

10) Realizacja programów i projektów z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony klimatu

Lasy Państwowe, samodzielnie lub we współpracy z innymi podmiotami, podejmują wiele działań z zakresu ochrony przyrody, ukierunkowanych w szczególności na zachowanie różnorodności biologicznej gatunków i siedlisk. Do realizowanych inicjatyw w 2025 r. należały m.in. następujące programy i projekty:

- Drapieżne pogranicze – transgraniczna współpraca na rzecz zintegrowanej ochrony dużych drapieżników w Polsce i na Słowacji <https://www.ckps.lasy.gov.pl/drapiezne-pogranicze-projekt-wspolpracy-transgranicznej-pl-sk>;
- Life Podkowiec Plus: powrót do lasu – ochrona siedlisk rozrodczych nietoperzy w ujęciu całościowym (LIFE20 NAT/PL/001427) <https://lifepodkowiectowers.pl/>;
- Program restytucji cisa i jarzęba brekinii;
- Program czynnej ochrony populacji głuszca i cietrzewia na gruntach w zarządzie PGL LP;

- Program opracowania w planach urzędzenia lasu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie PGL LP;
- Program ochrony i zwiększania zasobów wodnych, modernizacji oraz przywracania wartości użytkowanych obiektów małej retencji na gruntach będących w zarządzie PGL LP;
- Program czynnej ochrony populacji żubra (*Bison bonasus*) na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Program ochrony owadów zapylających w ekosystemach leśnych, ze szczególnym ukierunkowaniem pszczołowych, realizowany na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Program działań związanych z ochroną i zachowaniem właściwego stanu zdrowotnego pomnika przyrody Dąb Bartek na gruntach w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Program działania ośrodków rehabilitacji zwierząt realizowany na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- Program zwiększenia liczby rezerwatów przyrody na gruntach będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

11) Zlecenie usług badawczych z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony klimatu.

W zakresie kompetencji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych jest m.in. inicjowanie, popieranie i finansowanie badań w zakresie leśnictwa oraz nadzór nad wykorzystaniem wyników tych badań. W ostatnich latach na zlecenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych jednostki naukowo-badawcze przeprowadziły szereg badań naukowych zarówno o charakterze poznawczym, jak i utylitarnym, a ich wyniki mają podstawowe znaczenie dla rozwoju wszystkich dziedzin leśnictwa, w tym ochrony przyrody. W latach 2010–2025 na usługi badawcze związane z ochroną przyrody wydatkowano ponad 100 mln zł ze środków funduszu leśnego. Uzyskane wyniki są przekazywane do jednostek organizacyjnych PGL LP oraz innych jednostek spoza LP w celu ich stosownego wykorzystania. Wyniki prac są również udostępniane na stronie internetowej DGLP

(Leśnictwo – serwis profesjonalistów > Publikacje > Wyszukiwarka tematów badawczych) <https://tbr.lasy.gov.pl/apex/f?p=102:2>.

12) Działalność ośrodków hodowli zwierząt gatunków zagrożonych.

W wybranych jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych funkcjonują obiekty, które poprzez ochronę ex situ wspierają działania na rzecz restytucji wybranych gatunków zwierząt lub zachowania ich puli genetycznej. Zalicza się do nich osiem zagród pokazowych lub ośrodków hodowli żubra (zlokalizowanych w nadleśnictwach: Kobiór, Stuposiany, Borki, Dwukoły, Supraśl, Niepołomice, Rybnik oraz w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie), dwa ośrodki hodowli konika polskiego (zlokalizowane w nadleśnictwach: Tuszyna i Kliniska), trzy ośrodki hodowli głuszca (zlokalizowane w nadleśnictwach: Wisła, Leżajsk i Głęboki Bród), jeden ośrodek hodowli cietrzewia (zlokalizowany w Nadleśnictwie Spychowo) oraz jeden staw pokazowy żółwia błotnego i raka błotnego (zlokalizowany w Nadleśnictwie Siewierz).

13) Działalność ośrodków rehabilitacji zwierząt.

W dziewięciu jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (nadleśnictwa: Piotrków, Płock, Krynki, Olsztynek, Olsztyn, Wejherowo, Katowice, Grodziec oraz Zamrzenia) funkcjonują ośrodki rehabilitacji zwierząt, w których prowadzone są leczenie i rehabilitacja zwierząt dziko występujących, wymagających okresowej opieki człowieka w celu przywrócenia ich środowisku przyrodniczemu.

14) Działalność arboretów i ogrodów botanicznych.

W wybranych jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych funkcjonują miejsca, które poprzez ochronę ex situ wspierają działania na rzecz restytucji wybranych gatunków roślin lub zachowanie ich puli genetycznej. Zalicza się do nich dziewięć ogrodów botanicznych (zlokalizowanych w nadleśnictwach: Kudypy, Kaliska, Gryfino, Syców, Gdańsk, Karnieszewice, Marcule, Janów Lubelski, Supraśl) oraz 13 arboretów (zlokalizowanych w nadleśnictwach: Tułowice, Chmielnik, Rzepin, Kartuzy, Kwidzyn, Strzebielino, Cewice, Leśny Dwór, Tuchola, Lubsko oraz w zakładach: Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie, Leśnym Banku Genów Kostrzyca w Miłkowie, a także Silvarium w Krynkach).

Warto wspomnieć, że Ogród Dendrologiczny w Nadleśnictwie Tułowice, położony w Lipnie koło Niemodlina, jest najstarszym arboretum w Polsce, założonym w 1783 r. przez Jana Nepomucena Karola von Praschmę.

15) Monitoring przyrodniczy w ramach planu urządzenia lasu (PUL).

16) Monitoring przyrodniczy w ramach WISL.

Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasu wykonywana jest przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na zamówienie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Celem przedmiotowej inwentaryzacji jest ocena stanu lasu i kierunku jego zmian w skali

wielkoobszarowej. Dostarcza ona wiarygodnych informacji o lesie, dotyczących w szczególności struktury gatunkowej, wiekowej, stanu zdrowotnego oraz występowania szkód w lasach. Stanowi największy zbiór danych o lasach wszystkich form własności. Od 2010 r. WISL jest podstawowym źródłem informacji statystycznych o lasach.

17) Monitoring stanu lasu w zakresie czynników abiotycznych i antropogenicznych.

Monitoring stanu lasu w zakresie czynników abiotycznych i antropogenicznych realizowany jest przez zespoły ochrony lasu – specjalistyczne komórki terenowe Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, których zadaniem jest bieżąca ocena stanu zagrożenia środowiska leśnego przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne, doradztwo dla nadleśnictw i RDLP z zakresu ochrony lasu, działań profilaktycznych, działań ochronnych, ochrony środowiska, przyrody czy krajobrazu. Ten monitoring stanowi również system wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami dla gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 czy rezerwach przyrody. Umożliwia minimalizowanie negatywnych skutków poprzez odpowiednio wczesne wdrażanie stosownych działań ochronnych.

18) Monitoring lasu – ocena stanu lasów w Polsce w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring stanu zdrowotnego lasu jest realizowany na zlecenie DGLP, MKiŚ i GIOŚ przez Instytut Badawczy Leśnictwa jako komponent monitoringu lasów w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska www.gios.gov.pl/monlas/index.html. W ramach tej usługi opracowywany jest coroczny raport „Stan zdrowotny lasów Polski”, który stanowi cenny zestaw informacji dotyczących m.in. stanu zdrowotnego lasów na terenie Polski, także na tle stanu lasów w Europie. Monitoring lasów ma na celu określenie zróżnicowania stanu zdrowotnego lasów w przestrzeni i czasie oraz kierunków zmian i ich dynamiki zachodzących w ekosystemach leśnych Polski.

19) Zapobieganie rozprzestrzenianiu się w środowisku inwazyjnych gatunków obcych.

20) Prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z regionalizacją przyrodniczą.

Regionalizacja przyrodnicza stanowi narzędzie ochrony leśnej różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie regionalnych, kulturowych i ponadekosystemowych układów przyrodniczych. Określa sposoby prowadzenia gospodarki leśnej, w tym wskazuje gatunki drzew, jakie powinny być stosowane przy zalesianiu i odnawianiu drzewostanów. Podstawą do określania celów hodowlanych i kierunków postępowania hodowlanego w lasach

są regionalizacja geobotaniczna kraju, regionalizacja przyrodniczo-leśna oraz regionalizacja nasienna.

21) Dobrowolna certyfikacja.

Gospodarka leśna w Lasach Państwowych prowadzona jest zgodnie z krajowymi unormowaniami prawnymi, w tym z zasadami zachowania trwałości lasów, zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody. Potwierdzają to przyznawane od wielu lat wszystkim regionalnym dyrekcjom Lasów Państwowych międzynarodowe certyfikaty PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) i/lub FSC (Forest Stewardship Council).

22) Wydatki funduszu leśnego ponoszone na działania z zakresu ochrony przyrody.

Lasy Państwowe każdego roku ponoszą znaczne wydatki na ochronę przyrody z funduszu leśnego, m.in. w celu:

- wsparcia parków narodowych;
- wsparcia działalności LBG Kostrzyca;
- wsparcia ośrodków rehabilitacji zwierząt;
- wsparcia ośrodków hodowli zwierząt gatunków zagrożonych;
- wsparcia działań z zakresu czynnej ochrony gatunków i ich siedlisk, np. cietrzewia, głuszca, nietoperzy, żubra, kuropatwy, zająca, zapylaczy leśnych, dębu Bartek, cisa pospolitego, jarzęba brekinii, siedlisk hydrogenicznych;
- ochrony przyrody i środowiska w ramach planowej gospodarki leśnej – aktualizacja programów ochrony przyrody w PUL, przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania projektu PUL na środowisko, opracowywania zadań z zakresu PZO dla obszarów Natura 2000, inwentaryzacji i weryfikacji siedlisk przyrodniczych czy tworzenia opracowań fitosocjologicznych i glebowych;
- wsparcia utrzymania archiwum klonów;
- zwiększania liczby rezerwatów przyrody poprzez zlecenie ekspertyz przyrodniczych;
- zwiększania wiedzy o funkcjonowaniu ekosystemów poprzez zlecenie usług badawczych.

23) Szacunkowe wydatki ponoszone przez Lasy Państwowe na działania z zakresu ochrony przyrody.

Wydatki ponoszone na ochronę przyrody w Lasach Państwowych wynoszą od kilkuset milionów do ponad miliarda złotych rocznie. Są to wartości różniące się od kosztów wyszczególnianych co roku w sprawozdaniach finansowo-gospodarczych PGL LP

(np. w 2025 r.: 36 130,0 tys. zł – tzw. koszty wytworzenia dotyczące ochrony przyrody w nadleśnictwach).

Koszty prezentowane w ww. sprawozdaniu stanowią jedynie niewielki udział rzeczywistych wydatków ponoszonych przez Lasy Państwowe na ochronę przyrody. Znajdują się w nich np. wybrane koszty przeznaczone na: zakup, montaż i konserwację budek dla ptaków; kształtowanie granicy ekotonowej; działania ochronne w rezerwach przyrody czy obszarach Natura 2000; utrzymanie ośrodków hodowli lub rehabilitacji zwierząt; działania dotyczące zwalczania inwazyjnych gatunków obcych.

Powyższa wartość określa tylko wydatki odniesione przez nadleśnictwa, zgodnie z Planem Kont PGL LP obowiązującym w danym roku, na konto 5107 Ochrona przyrody. Opracowywanie Polityki Rachunkowości i Planu Kont PGL LP nie było ukierunkowane na wykazywanie kosztów i nakładów ponoszonych na ochronę przyrody, stąd wiele wydatków, z uwagi na wielofunkcyjny charakter działań, których dotyczą, zgodnie z ugruntowaną od wielu lat w PGL LP Polityką Rachunkowości, odnoszonych jest na inne konta, choć w rzeczywistości bezpośrednio lub pośrednio korzystnie wpływają na zachowanie, zrównoważone użytkowanie lub odnawianie wybranych zasobów, tworów czy składników przyrody oraz osiągnięcie celów ochrony przyrody. Przykładowo koszty działań służących ograniczeniu negatywnego wpływu pożarów na ekosystemy leśne, które mogą być uznawane za koszty ochrony przyrody, np. cennych przyrodniczo starodrzewów czy muraw, odnoszone są na konto 5105 Ochrona przeciwpożarowa lasu. Wiele wydatków związanych z działaniami kształtującymi strukturę drzewostanów metodami gospodarki leśnej, np. przebudowa lub wzbogacanie drzewostanów w gatunki biocenotyczne, odnoszonych jest na konto 5102 Hodowla lasu czy 511 Pozyskanie drewna. Natomiast nakłady zaangażowane w budowę infrastruktury m.in. służącej ochronie wybranych elementów ekosystemów leśnych, np. obiektów wspomagających retencjonowanie wody w siedliskach, czy ochronie wybranych gatunków zwierząt, np. budowie ośrodków hodowli gatunków zagrożonych, odnoszone są na konto 081 Środki trwałe w budowie. Wśród ww. wydatków nie znajdują się także wybrane wydatki funduszu leśnego związane z ochroną przyrody, m.in. wybrane usługi badawcze, działalność LBG Kostrzyca, aktualizacje programów ochrony przyrody PUL, przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania projektu PUL na środowisko, opracowywanie zadań z zakresu PZO, weryfikacje siedlisk przyrodniczych czy zlecenie opracowań fitosocjologicznych. W ww. kosztach nie znajdują się również tzw. koszty utraconych korzyści, np. będących wynikiem modyfikacji lub wyłączenia z gospodarki leśnej

wybranych drzewostanów w celu ochrony elementów ekosystemu leśnego, którym służy ochrona bierna lub pozostawianie w lesie martwego drewna. Nie znajdziemy w nich także szeroko rozumianych kosztów obsługi realizacji działań ochronnych, na które składają się wynagrodzenia pracowników czy narzuty na utrzymanie miejsc, w których wykonywana jest związana z tym praca.

Szczegółowy opis wymienionych wyżej działań znajduje się w Sprawozdaniu finansowo-gospodarczym za 2024 r.

8.1.4. Społeczne funkcje lasu

Rok 2025 był kolejnym, w którym obserwowano rosnącą rolę funkcji społecznych lasu. Lasy, pozostając przedmiotem publicznej debaty i odpowiadając na rosnące społeczne oczekiwania, utrzymują prowadzenie działalności edukacyjnej na poziomie zbliżonym do lat poprzednich, udostępniają tereny leśne na potrzeby turystyki i rekreacji, dbają o obiekty dziedzictwa kulturowego i wdrażają standardy dialogu społecznego.

Edukacja realizowana przez Lasy Państwowe jest nastawiona przede wszystkim na zajęcia w terenie. W 2025 r. wykorzystano w tym celu ok. 6 tys. obiektów, w tym przeszło tysiąc obiektów dedykowanej infrastruktury, tj. 66 ośrodków edukacji leśnej, 246 izb edukacyjnych i ponad 800 ścieżek. Z dotychczasowych, tradycyjnych form edukacji skorzystało około 2 886 tys. osób (wg danych z RDLP). Taka liczba osób uczestniczyła m.in. w lekcjach terenowych i wycieczkach z przewodnikiem, lekcjach w izbach edukacji leśnej, spotkaniach z leśnikiem w szkołach bądź poza szkołą, akcjach i imprezach edukacyjnych i innych imprezach, np. festynach czy targach organizowanych przez inne podmioty. W edukacji należy odnotować istotną rolę Leśnych Kompleksów Promocyjnych (25 LKP, w skład których wchodzi 76 nadleśnictw oraz inne podmioty zarządzające lasami).

W zakresie edukacji kluczowym elementem była edukacja dla zrównoważonego rozwoju, mająca na celu budowanie świadomości społecznej o roli lasów i zasadach ich zrównoważonego użytkowania. Wiodącym tematem jest gospodarka leśna i jej współzależności z ochroną środowiska leśnego, jakością życia, zdrowiem i gospodarką narodową.

Istotnym świadczeniem społecznym oferowanym przez Lasy Państwowe jest udostępnianie terenów leśnych, w tym poprzez specjalną infrastrukturę. W 2025 r. na terenach w zarządzie Lasów Państwowych znajdowało się: 16 ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych; 232 ośrodki / obiekty wypoczynkowe (w tym 196 wydzierżawionych; dalej w nawiasach liczba obiektów wydzierżawionych); 44 (4) kwatery myśliwskie; 200 (191) pokoi gościnnych;

6 (2) schronisk leśnych. Powierzchniowa baza noclegowa obejmowała: 421 (222) miejsc biwakowania; 18 (15) pól biwakowych, 21 (21) kempingów. Funkcjonują również 252 obozowiska harcerskie. Baza rekreacyjna, nienoclegowa, obejmowała m.in.: 1 862 (143) miejsca odpoczynku; 87 (12) parkingów leśnych; 4 599 (122) miejsc postoju pojazdów.

Na terenie Lasów Państwowych przebiega ok. 4 300 szlaków pieszych, ok. 3 700 tras rowerowych, 613 szlaków konnych i 233 szlaki kajakowe.

Baza obiektów jest dostępna w internetowym Banku Danych o Lasach oraz na stale rozbudowywanej stronie internetowej www.czaswlas.pl.

W 2025 r. działania na rzecz udostępniania terenów leśnych społeczeństwu obejmowały w szczególności rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej, w tym obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych. Jednostki prowadziły działania informacyjne na jej temat, współpracowały z organizacjami turystycznymi i harcerskimi. Na potrzeby harcerzy przygotowano system rezerwacji obozowisk online. Ukazał się także poradnik nt. organizacji obozów. Po czterech latach funkcjonowania popularnego programu „Zanocuj w lesie” Lasy Państwowe zrealizowały badanie ewaluacyjne, w którym spłynęło ponad 11,5 tys. wypełnionych ankiet, co dowodzi popularności programu.

Działania te wpisują się w misję Lasów Państwowych, której jednym z kluczowych elementów jest udostępnianie lasów społeczeństwu w sposób bezpieczny i zrównoważony, z poszanowaniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Efektem prowadzonych prac jest stopniowe wzmacnianie jakości i poszerzanie dostępności oferty dla społeczeństwa, w tym osób z niepełnosprawnościami i o szczególnych potrzebach.

Odpowiedzią na rosnące oczekiwania społeczne wobec prowadzonej gospodarki leśnej oraz wzrost zainteresowania funkcją przyrodniczą i rekreacyjną lasów jest systemowe podejście do dialogu społecznego. Od 2024 r. w nadleśnictwach wyznaczono osoby odpowiedzialne za to zagadnienie (konsultanci ds. dialogu społecznego). Ich istotnym zadaniem w 2025 r. była szeroka akcja informacyjna skierowana do samorządów gminnych i wojewódzkich. Każde nadleśnictwo przekazało informację o działalności do gmin z obszaru swojego zasięgu oraz zgłosiło gotowość przedstawienia takiej informacji podczas sesji rady bądź też zorganizowało terenową wizytę studyjną dla samorządowców. Lasy Państwowe inwestowały w kompetencje konsultantów, organizując dla nich drugą serię szkoleń. Aktualnie trwają prace nad jednolitą strategią dialogu społecznego, w której istotne miejsce zajmują konsultacje planów urządzenia lasu.

Na terenach zarządzanych przez PGL LP znajdują się liczne obiekty dziedzictwa kulturowego. Są to przede wszystkim dzieła architektury, budownictwa i obiekty techniki, dzieła budownictwa obronnego, zabytkowa zieleń, zabytki archeologiczne czy miejsca pamięci narodowej, m.in. cmentarze, mogiły, pomniki. Wśród nich znajdują się pomniki historii, parki kulturowe, obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Każde nadleśnictwo prowadzi ewidencję obiektów zabytkowych zlokalizowanych na zarządzanych przez nie gruntach, jak również uwzględnia ochronę zabytków w działaniach gospodarczych. Instytucja jest stroną porozumienia z Generalnym Konserwatorem Zabytków (2021). Na jego mocy w 2025 r. odbyła się seria szkoleń terenowych dla pracowników służb konserwatorskich, dotyczących zasad prowadzenia gospodarki leśnej. Lasy Państwowe współpracują również z Narodowym Instytutem Dziedzictwa (porozumienie z 2024 r.) w zakresie wymiany danych geoprzestrzennych dotyczących zabytków.

8.1.5. Pozyskanie drewna ogółem (netto bez kory)	38 040,9 tys. m³
1) w tym na gruntach leśnych:	38 033,4 tys. m ³
– grubizna	36 272,1 tys. m ³
– drobnica	1 761,3 tys. m ³
Rozmiar pozyskania grubizny według rodzajów użytkowania przedstawiał się następująco (netto bez kory):	
a) w rębniach zupełnych	6 617,6 tys. m ³
b) w rębniach złożonych	10 249,1 tys. m ³
c) w użytkach przygodnych rębnych i pozostałych rębnych	1 288,0 tys. m ³
d) w użytkach przygodnych przedrębnych	2 034,4 tys. m ³
2) w tym pozyskanie drewna na gruntach nieleśnych (w tym w zadrzewieniach) w ramach użytkowania nieobjętego etatem cięć, na podstawie oddzielnych przepisów i decyzji właściwych organów administracyjnych (netto bez kory):	7,4 tys. m³
– grubizna	5,7 tys. m ³
– drobnica	1,7 tys. m ³

Ponadto w ramach użytkowania nieobjętego etatem cięć na podstawie oddzielnych decyzji właściwych organów administracyjnych z powierzchni wyłączonych z zarządu oraz

z powierzchni wyłączonych z produkcji leśnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe pozyskano (netto bez kory): **296,9 tys. m³**

w tym:

- grubizna 249,9 tys. m³
- drobnica 47,0 tys. m³

Konstruując powyższe zestawienie wykorzystano dane ze sprawozdania LPIR-8 (w odniesieniu do pozyskania drewna na gruntach leśnych). W sprawozdaniu nie ujęto pozyskania w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie.

Struktura pozyskania grubizny według rodzajów użytkowania w Lasach Państwowych w 2025 r.

8.1.6. Sprzedaż drewna

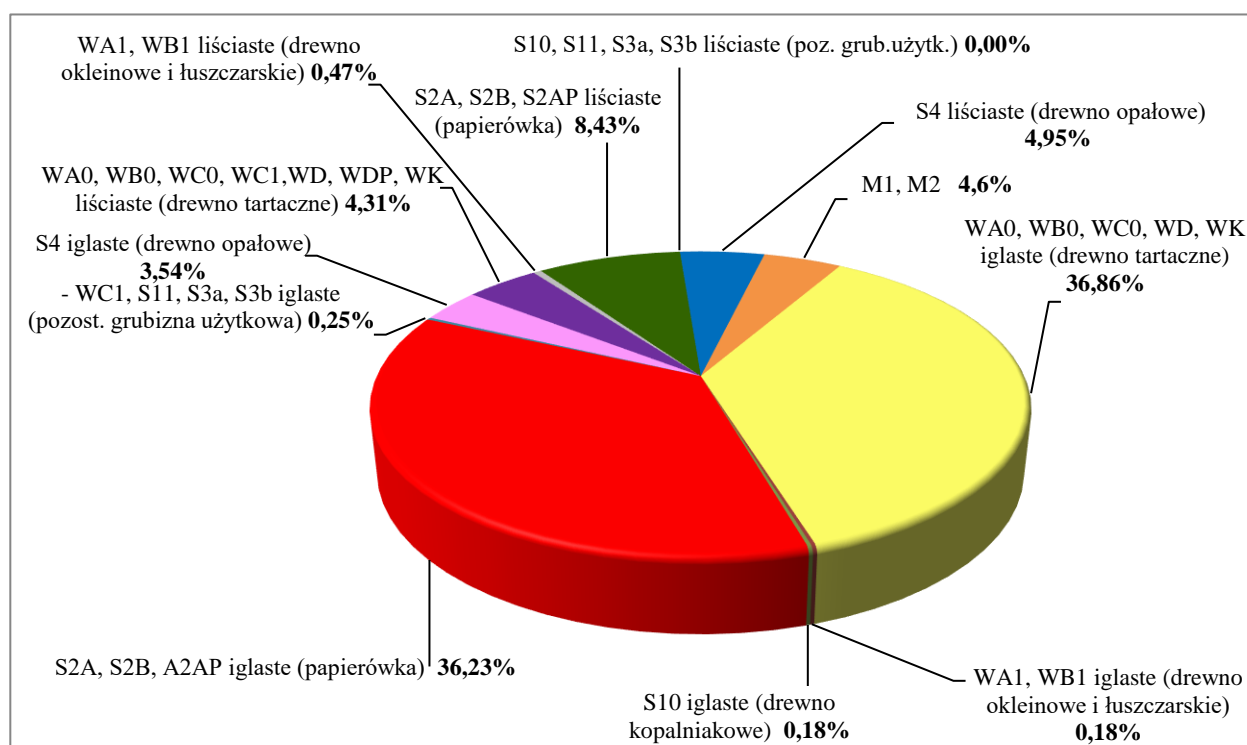
Sprzedaż drewna ogółem (netto bez kory) **39 161 033 tys. m³**
 w tym grubizna 37 360 025 tys. m³

Struktura sortymentowo-wartościowa sprzedanego drewna (wielkowymiarowego, średniowymiarowego i małowymiarowego) w 2025 r. przedstawiała się następująco:

Sortyment	Ilość (m ³)	Wartość (tys. zł)
1. Grubizna iglasta	30 245 052	8 847 244
z tego:		
– WA0, WB0, WC0, WD, WK (drewno tartaczne)	14 435 508	5 297 156
– WA1, WB1 (drewno okleinowe i łuszczarskie)	70 060	40 198

– S10 (drewno kopalniakowe)	70 511	30 769
– S2A, S2B, S2AP (papierówka iglasta)	14 187 188	3 272 548
– WC1, S11, S3a, S3b (pozostała grubizna użytkowa)	96 070	28 378
– S4 (drewno opałowe)	1 385 715	178 195
2. Grubizna liściasta	7 114 973	2 089 893
z tego:		
– WA0, WB0, WC0, WC1, WD, WDP, WK (drewno tartaczne)	1 688 355	897 972
– WA1, WB1 (drewno okleinowe i łuszczarskie)	185 982	121 784
– S2A, S2B, S2AP (papierówka liściasta)	3 300 240	734 019
– S10, S11, S3a, S3b (pozostała grubizna użytkowa liściasta)	1 510	199
– S4 (drewno opałowe)	1 938 886	335 919
3. M1, M2	1 801 008	133 295
Ogółem (1 + 2 + 3)	39 161 033	11 070 432*

*W ogólnej wartości sprzedaży drewna (11 070 432 tys. zł) uwzględniono również wartość sprzedanej karpiny (1,7 tys. zł).

Struktura sprzedaży poszczególnych sortymentów drewna w Lasach Państwowych w 2025 r.

8.1.7. Ochrona lasu przed szkodnictwem leśnym

Ochrona lasów przed szkodnictwem leśnym stanowi jedno z podstawowych, ustawowo określonych zadań Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Obejmuje ona w szczególności przeciwdziałanie bezprawnemu korzystaniu z zasobów leśnych, nielegalnemu pozyskiwaniu produktów leśnych oraz naruszeniom przepisów regulujących funkcjonowanie i ochronę lasów.

Kluczową rolę w realizacji tych zadań odgrywa Straż Leśna, będąca uzbrojoną formacją państwową działającą w strukturach Służby Leśnej Lasów Państwowych. Funkcjonuje ona na podstawie przepisów ustawy o lasach, w szczególności art. 47, i odpowiada za zapobieganie oraz zwalczanie przestępstw i wykroczeń związanych ze szkodnictwem leśnym oraz ochroną przyrody. Do jej zadań należy również ochrona mienia pozostającego w zarządzie Lasów Państwowych.

Ponadto strażnicy leśni posiadają uprawnienia, w zakresie wskazanym ustawą, właściwe dla Państwowej Straży Łowieckiej oraz Państwowej Straży Rybackiej, co umożliwia im podejmowanie działań w zakresie zwalczania kłusownictwa oraz kontroli legalności połowu ryb.

Zgodnie z ustawą o lasach strukturę organizacyjną Straży Leśnej tworzą:

- Posterunki Straży Leśnej w nadleśnictwach (429);
- grupy interwencyjne zlokalizowane w regionalnych dyrekcjach LP (17).

Strażą Leśną kieruje Główny Inspektor Straży Leśnej, podporządkowany Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych.

W ostatnich latach, w ramach funkcjonowania Lasów Państwowych, wdrożono szereg działań mających na celu zwiększenie skuteczności oraz zdolności operacyjnych w terenie leśnym, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju potencjału technicznego. Realizacja tych założeń obejmowała m.in. wyposażenie posterunków Straży Leśnej w systemy monitoringu wizyjnego dostosowane do specyfiki obszarów leśnych, wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych, a także uruchomienie dostępu do państwowych baz ewidencyjnych, w tym w szczególności bezpośredniego dostępu do Centralnej Ewidencji Pojazdów.

W 2025 r. zatrudnionych było 944 strażników leśnych (o 28 etatów mniej niż w 2024 r.) prowadzących ustawowe działania na łącznej powierzchni ok. 7,3 mln ha lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych. W związku z powyższym znacznie zwiększyła się statystyczna powierzchnia leśna przypadająca na jednego strażnika leśnego – do ponad

7,7 tys. ha. Na obszarze zarządzanym przez Lasy Państwowe w 2025 r. zarejestrowano łącznie około 70 tys. tzw. interwencji i przypadków szkodnictwa leśnego.

W ramach bezprawnego korzystania z lasu odnotowano blisko 67,8 tys. przypadków wykroczeń i interwencji. Najwięcej przypadków zarejestrowano, podobnie jak w poprzednich latach, z tytułu nieuprawnionego wjazdu do lasu pojazdem silnikowym bądź pozostawienie pojazdów w miejscach niedozwolonych – blisko 60,7 tys.

Odnotowano wzrost o ponad 30% przypadków kłusownictwa na obszarach zarządzanych przez LP. W 2025 r. ujawniono 112 przypadków.

Dodatkowo w 2025 r. unieszkodliwiono 213 szt. tzw. narzędzi kłusowniczych, w tym 70 sztuk m.in. wnyków, potrzasków i siideł w obwodach polnych.

W ramach prowadzonych działań przeciwko kłusownictwu strażnicy leśni ujawnili 104 sztuki skłusowanej zwierzyny na terenach leśnych obwodów łowieckich, a na terenach obwodów łowieckich polnych – 25 szt. Ponadto strażnicy leśni odnotowali w książkach służbowych znalezienie 17 martwych zwierząt należących do gatunków zwierząt chronionych w Polsce. W minionym roku ujawniono łącznie 1 736 przypadków kradzieży drewna.

Straż Leśna, w ramach współpracy pomiędzy służbami mundurowymi, uczestniczyła, a tym samym wspomagała przede wszystkim Policję, a także pozostałe służby mundurowe, w blisko 2 190 wspólnych akcjach. Dodatkowo, w ramach udzielonego wsparcia, strażnicy leśni brali udział w ponad 630 sprawach ujawniających kradzież drewna, o szacunkowej łącznej masie 6 800 m³, poza terenem leśnym zarządzanym przez Lasy Państwowe.

W sumie strażnicy leśni brali udział w 2 371 czynnościach (przypadkach) związanych z ujawnionymi kradzieżami drewna o łącznej przybliżonej masie 14,1 tys. m³.

Ogólna wartość spowodowanych strat Lasów Państwowych ujętych w statystyce Straży Leśnej w 2025 r. wyniosła blisko 25,9 mln zł.

W ramach obowiązków służbowych strażnicy leśni organizowali również akcje odnoszące się do:

- legalności pozyskania oraz zgodności przewożonego drewna z posiadaną dokumentacją – 2 048 akcji;
- pochodzenia surowców drzewnych u podmiotów zajmujących się obrotem i przetwarzaniem drewna – 335 akcji;
- legalności pozyskania i obrotu zwierzyną – 537 akcji;
- kontroli składowanego i przewożonego drewna – 32 476 akcji, w trakcie których odnotowano 219 nieprawidłowości, kontrolując 1 190 175 m³ drewna;

- korzystania z lasu i przestrzegania przepisów dotyczących zachowania się w lesie – 3 555 akcji.

Przeprowadzono również 1 240 zajęć edukacyjnych skierowanych do uczniów szkół oraz przedstawicieli różnych instytucji. Warto podkreślić, że strażnicy leśni przekazują swoją wiedzę w zakresie ochrony przyrody i środowiska oraz prowadzą specjalistyczne szkolenia, m.in. z topografii, bezpiecznego posługiwania się bronią oraz z zakresu pierwszej pomocy. Znaczna część strażników leśnych posiada ukończone kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także specjalistyczne torby medyczne typu PSP R1 na wyposażeniu pojazdów służbowych oraz, w części aut, AED.

Równoległe do opisanych wyżej działań, w zależności od występujących zagrożeń oraz bieżących potrzeb, realizowano szereg akcji centralnych i regionalnych Straży Leśnej. Do najważniejszych inicjatyw o charakterze ogólnokrajowym należały:

- „Wieniec” – akcja kontrolno-prewencyjna skierowana głównie przeciwko nieetycznym zbieraczom zrzutów poroża, ukierunkowana w szczególności na podnoszenie świadomości lokalnych społeczności;
- „Majówka” – działania mające na celu zapewnienie bezpiecznego korzystania z lasów przez społeczeństwo, ochronę zasobów przyrodniczych oraz egzekwowanie od osób przebywających na terenach leśnych przestrzegania obowiązujących przepisów w okresie tzw. majówki;
- „Rezerwat” – akcja prowadzona na obszarach rezerwatów przyrody oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na gruntach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe. Jej celem było przeciwdziałanie zachowaniom ingerującym w ekosystemy oraz populacje gatunków chronionych. W większości interwencji stosowano środki oddziaływania wychowawczego, takie jak pouczenia i działania edukacyjne, polegające na wyjaśnianiu zasad właściwego zachowania w rezerwatach i na terenach leśnych. Istotnym elementem było również podejmowanie współpracy z RDOŚ, m.in. w zakresie odnawiania oznakowania granic rezerwatów;
- akcja kontroli pozyskania i obrotu drewnem – celem akcji było przeprowadzenie wyrywkowych kontroli w celu weryfikacji prawidłowości, skuteczności oraz zgodności stosowanych zasad i procedur dotyczących legalności pozyskania surowca oraz obrotu drewnem;

- „Stroisz” – akcja ukierunkowana na przeciwdziałanie nielegalnemu pozyskiwaniu gałęzi drzew iglastych oraz innej roślinności wykorzystywanej m.in. do celów dekoracyjnych, realizowana na przełomie października i listopada;
- „Choinka” – działania realizowane w okresie przedświątecznym, ukierunkowane na przeciwdziałanie nielegalnemu pozyskiwaniu choinek oraz stroiszu, a także zwalczanie kłusownictwa. Obejmowały one zarówno obszary szczególnie narażone na tego typu naruszenia, jak i targowiska oraz inne miejsca sprzedaży świątecznych drzewek i ozdób wykonanych z roślin pochodzących z terenów leśnych.

W minionym roku odnotowano 45 niebezpiecznych zdarzeń z udziałem strażników leśnych podczas wykonywania obowiązków służbowych. Najczęściej dotyczyły one incydentów z udziałem osób kierujących quadami i motocyklami oraz przypadków odnalezienia niewybuchów. Strażnicy napotykali także sytuacje podwyższonego ryzyka związane z czynnościami procesowymi, takimi jak przeszukania. Zdecydowana większość tych zdarzeń stanowiła naruszenia nietykalności osobistej.

8.2. Działalność uboczna

W ramach działalności ubocznej w 2025 r. pozyskano:

1) karpiny opałowej i przemysłowej	19 m ³
2) choinek	81,1 tys. sztuk

8.3. Działalność dodatkowa

W ramach działalności dodatkowej w 2025 r. Lasy Państwowe prowadziły m.in. gospodarkę łąkowo-rolną na powierzchni 15 495 ha oraz świadczyły usługi transportowe i warsztatowe, a także zajmowały się działalnością handlową i przemysłową.

8.4. Realizacja innych działań związanych z gospodarką leśną

8.4.1. Projekty rozwojowe realizowane przez Lasy Państwowe

Rozpoczęte w latach poprzednich projekty rozwojowe w zakresie ochrony przyrody i przeciwdziałania zmianie klimatu były realizowane przez Lasy Państwowe również w 2025 r.

Przeciwdziałanie zmianom klimatu

a) „Lasy Węglowe”

W wyniku postępowania przetargowego zawarto umowę na wykonanie usługi obliczenia śladu węglowego produktów. Umowa realizowana była od 14.02.2025 r. do 04.08.2025 r.

i obejmowała opracowanie metodyki, modelu obliczeniowego oraz wyliczenie śladu węglowego dla wybranych produktów. Wykonano obliczenie śladu węglowego organizacji za 2024 r. (zakres 1 i 2, metodyka GHG) dla 469 jednostek PGL LP, wraz z przygotowaniem wskaźników emisyjności oraz weryfikacją danych.

b) „Podnoszenie efektywności energetycznej budynków w PGL LP”

Prowadzono pilotaż opracowania koncepcji głębokiej termomodernizacji budynków. Zakres projektu ograniczono do trzech obiektów (w nadleśnictwach: Kraśnik, Radom, Warcino i Tuchola). Realizowana jest umowa na wsparcie przygotowania dokumentacji projektowej i postępowań.

Nadzorowano i koordynowano również umowę pożyczki nr 157/2025/wn50/OA-mo/P z dnia 31.03.2025 r. w ramach KPO pn. „Efektywność energetyczna i OZE w PGL LP”. W ramach projektu „Podnoszenie efektywności energetycznej budynków” objęto inwestycje do 50 kWh przez nadleśnictwa: Dojlidy, Dobrzejewice, Oborniki.

Prowadzono stałą analizę dostępności źródeł zewnętrznych na realizację zadań objętych projektem.

Realizowano prace w ramach pilotażu dotyczącego pozyskania białych certyfikatów za oszczędność energii w wyniku termomodernizacji budynków PGL LP – przedsięwzięcia zgłoszone przez trzy jednostki: nadleśnictwa Brodnica i Gniewkowo oraz ZSLP w Siedlcach.

c) „Las Energii”

W 2025 r. przeprowadzono zintegrowane zakupy energii elektrycznej na 2026 r. (edycja uzupełniająca), w wyniku których zawarto dwie umowy:

- z Veolia Energy Contracting Poland Sp. z o.o. (547 PPE, 98 jednostek, 7,19 GWh);
- z Energa Obrót S.A. (32 PPE, 22 jednostki, 430 MWh).

Kontynuowano realizację zawartych umów na zakup energii elektrycznej i gazu (ZZEE, ZZPG) w latach 2025–2026. W 2025 r. odebrano Strategię energetyczną PGL LP opracowaną przez Enfree Sp. z o.o.

Nadzorowano i koordynowano umowę pożyczki nr 157/2025/wn50/OA-mo/P z dnia 31.03.2025 r. w ramach KPO pn. „Efektywność energetyczna i OZE w PGL LP”, w ramach programu priorytetowego B1.2.1 „Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych”, na łączną kwotę wydatków kwalifikowalnych 16 883 064 zł. Umową objętych zostało siedem jednostek organizacyjnych LP. W ramach projektu „Las Energii” realizowane są inwestycje powyżej 50 kWh przez cztery nadleśnictwa: Lutówko, Pniewy, Runowo i Dąbrowa Tarnowska.

8.4.2. Realizacja projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W 2025 r. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ) koordynowało realizację oraz odpowiadało za rozliczenie finansowe projektów związanych z ochroną przyrody i adaptacją do zmian klimatu na terenach leśnych będących w zarządzie LP, o wartości 770 679 845,75 zł dofinansowania, oraz projektu związanego z transgraniczną współpracą polskich i słowackich instytucji w zakresie zarządzania populacją dużych drapieżników występujących na terenie pogranicza, o wartości 1 115 777,46 EUR dofinansowania.

a) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych – kontynuacja (MRN3)

W dniu 28.03.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu nr FENX.02.04-IW.01-0064/24. Całkowity koszt projektu to 511 560 000 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 405 670 000 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich: – 323 359 557 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 26.07.2024 r., a zakończy 31.12.2028 r.

W projekcie MRN3 uczestniczy 151 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Centrum Ochrony Mokradeł.

Głównym celem projektu MRN3 jest wzmocnienie odporności nizinnych ekosystemów leśnych na zagrożenia związane ze zmianami klimatu poprzez realizację kompleksowych działań retencyjnych i przeciwerozyjnych. Działania te mają minimalizować negatywne skutki naturalnych zjawisk i procesów klimatycznych. W związku z powyższym w 2025 r. jednostki uczestniczące w projekcie wzięły udział w weryfikacjach terenowych z udziałem partnera – Centrum Ochrony Mokradeł – w celu przyjęcia jak najlepszych rozwiązań koncepcyjnych do realizacji zadań w ramach projektu. Ponadto nadleśnictwa ogłaszały postępowania przetargowe i podpisywały umowy na usługi projektowe oraz rozpoczęły uzyskiwanie decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych.

W ramach działań edukacyjnych w projekcie zorganizowano cykl pięciu stacjonarno-terenowych warsztatów edukacyjnych pn. „HydroAkademia”, wspierających realizację działań ochrony siedlisk hydrogenicznych oraz adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu.

b) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich – kontynuacja (MRG3)

W dniu 28.03.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu nr FENX.02.04-IW.01-0065/24. Całkowity koszt projektu to 302 880 000 zł, kwota wydatków

kwalikowalnych wynosi 239 200 000 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 190 666 320 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 26.07.2024 r., a zakończy 31.12.2028 r.

W projekcie MRG3 uczestniczy 45 nadleśnictw z czterech regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, tj. RDLP Kraków, RDLP Katowice, RDLP Wrocław oraz RDLP Krosno. Partnerami projektu są Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Centrum Ochrony Mokradeł.

Głównym celem projektu MRG3 jest wzmocnienie odporności górskich ekosystemów leśnych na zagrożenia związane ze zmianami klimatu poprzez realizację kompleksowych działań retencyjnych i przeciwerozwojowych ukierunkowanych na zapobieganie powstawaniu lub minimalizację negatywnych skutków naturalnych zjawisk / procesów klimatycznych. W 2025 r. jednostki uczestniczące wzięły udział w weryfikacjach terenowych z udziałem partnera – Centrum Ochrony Mokradeł – w celu przyjęcia jak najlepszych rozwiązań koncepcyjnych do realizacji zadań w ramach projektu. Ponadto nadleśnictwa ogłaszały postępowania przetargowe i podpisywały umowy na usługi projektowe oraz rozpoczęły uzyskiwanie decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych.

c) Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów (PPOŻ2)

W dniu 10.04.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu nr FENX.02.04-IW.01-0051/24. Całkowity koszt projektu to 160 309 276,71 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 116 581 733,78 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 92 927 299,99 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 14.06.2024 r., a zakończy 31.12.2028 r. W projekcie PPOŻ2 uczestniczą 162 nadleśnictwa z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych.

Głównym celem projektu PPOŻ2 jest poprawa sprawności systemu wczesnego ostrzegania, prognozowania i szybkiego reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń związanych z pożarami lasów pozostających w zarządzie PGL LP. W 2025 r. w ramach projektu, jednostki uczestniczące ogłaszały postępowania przetargowe i podpisywały umowy na usługi projektowe oraz rozpoczęły proces uzyskiwania decyzji administracyjnych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych. Do końca 2025 r. zrealizowano sześć inwestycji związanych z budową, przebudową lub remontem dostrzegalni przeciwpożarowych, pięć inwestycji związanych

z dostawą lub budową systemu do lokalizacji pożarów oraz jedną inwestycję polegającą na dostawie stacji METEO, łącznie w 10 nadleśnictwach.

d) Razem dla natury – ochrona gatunków i siedlisk na terenach cennych przyrodniczo (OPL2)

W dniu 27.06.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu FENX.01.05-IW.01-0087/24. Całkowity koszt projektu to 58 823 529,42 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 58 823 529,42 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 50 000 000 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 01.05.2024 r., a zakończy 30.06.2029 r.

W projekcie OPL2 uczestniczy 120 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych oraz 10 parków narodowych i Leśny Bank Genów Kostrzyca.

Głównym celem projektu OPL2 jest ochrona oraz poprawa stanu zachowania wybranych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk na terenach cennych przyrodniczo poprzez wdrażanie działań ochrony czynnej i wspieranie naturalnych procesów przyrodniczych.

W 2025 r. jednostki LP i parki narodowe rozpoczęły realizację działań w ramach projektu. Prowadzono zadania przygotowawcze niezbędne do wykonania właściwych prac, m.in. prowadzono uzgodnienia z RDOŚ w zakresie uzyskiwania zezwoleń na działania w rezerwatach, zakresu, terminów i metodyki realizacji zadań na obszarach chronionych, zawarcia z RDOŚ porozumień w sprawie współpracy w przypadkach, w których jest to wymogiem wynikającym z planów zadań ochronnych, oraz określenia faktycznego zakresu prac możliwych do wykonania po weryfikacji terenowej. Prowadzono prace nad merytorycznym przygotowaniem zadań. Opracowano i prowadzono procedury wyłaniania wykonawców, zawierano kontrakty na realizację działań i prowadzono prace w terenie. Jednostki LP i parki narodowe realizowały zadania dotyczące czynnej ochrony gatunków i siedlisk, zwalczania gatunków niepożądanych, ograniczania drapieżnictwa, ochrony głuszcza i cietrzewia, ochrony dzikich zapylaczy oraz ochrony ex-situ chronionych i zagrożonych gatunków roślin. Przeprowadzono dwa warsztaty stacjonarne wraz z webinariami na temat inwazyjnych gatunków obcych oraz ochrony kuraków.

e) Lasy dla mokradel – ochrona siedlisk hydrogeniczných na obszarach cennych przyrodniczo (GMOK)

W dniu 27.06.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu FENX.01.05-IW.01-0097/24. Całkowity koszt projektu to 117 647 058,83 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 117 647 058,83 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich –

100 000 000 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 01.01.2024 r., a zakończy 30.06.2029 r.

W projekcie GMOK uczestniczy 121 nadleśnictw z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Centrum Ochrony Mokradeł.

Głównym celem projektu GMOK jest zachowanie, poprawa stanu oraz odtwarzanie siedlisk hydrogenicznych poprzez przywracanie właściwych warunków wodnych, ograniczanie procesów degradacyjnych oraz wzmacnianie naturalnych funkcji tych ekosystemów. W ramach realizacji projektu w 2025 r. jednostki uczestniczące wzięły udział w weryfikacjach terenowych z udziałem partnera – Centrum Ochrony Mokradeł – w celu przyjęcia jak najlepszych rozwiązań koncepcyjnych do realizacji zadań w ramach projektu. Ponadto nadleśnictwa ogłaszały postępowania przetargowe i podpisywały umowy na usługi ochrony czynnej, ekspertyzy środowiskowe i usługi projektowe.

W ramach działań edukacyjnych w projekcie w 2025 r. zorganizowano cykl pięciu stacjonarno-terenowych warsztatów edukacyjnych pn. „HydroAkademia” wspierających realizację działań ochrony siedlisk hydrogenicznych oraz adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu. Zrealizowano również pierwszą część cyklu wydarzeń edukacyjnych pn. „Bagnowisko” związanych z ochroną mokradeł, których celem jest popularyzacja wiedzy na temat kluczowych funkcji torfowisk, bagien i terenów podmokłych pozostających w zarządzie PGL LP, zlokalizowanych m.in. na obszarach Natura 2000. Dodatkowo w ramach projektu nagrany został cykl pięciu odcinków krótkich filmów informacyjno-promocyjnych pn. „Bagna mają moc” informujących o działaniach monitoringowych realizowanych przez partnerów.

f) Nocne życie lasu

W dniu 10.01.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu FENX.01.05-IW.01-0028/24. Całkowity koszt projektu to 2 940 681 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 2 940 681 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 2 499 578,85 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 01.01.2024 r., a zakończy się 31.12.2029 r.

W projekcie GNZL uczestniczą: Nadleśnictwo Nowy Targ, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Złoty Potok, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie, Babiogórski Park Narodowy oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Głównym celem projektu jest ochrona siedlisk oraz gatunków (włochatki i mopka) na podstawie zatwierdzonych dokumentów planistycznych dla obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów. Realizację działań rozpoczęto w 2025 r. od konferencji

inauguracyjnej, skierowanej do realizatorów oraz osób i podmiotów zainteresowanych ochroną gatunków objętych projektem. Partnerzy wzięli udział w stacjonarnych warsztatach metodycznych dotyczących inwentaryzacji mopka zachodniego, zorganizowanych przez CKPŚ na terenie Nadleśnictwa Złoty Potok, oraz w szkoleniu online poświęconym inwentaryzacji włośchatki. Dodatkowo SGGW przeprowadziło warsztaty internetowe z zakresu praktycznych aspektów monitoringu chiropterologicznego, ornitologicznego i siedliskowego, Nadleśnictwo Złoty Potok zainicjowało działania edukacyjne w szkołach, a w ramach działań promocyjnych projekt był prezentowany podczas Nocy Nietoperzy w Gołuchowie.

g) System zarządzania i monitoringu obszarów Natura 2000 w Lasach Państwowych oraz na terenach wojskowych

W dniu 27.06.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu FENX.01.05-IW.01-0052/24. Całkowity koszt projektu to 9 383 947,08 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 9 383 947,08 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 7 976 355,01 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 01.01.2025 r., a zakończy 31.07.2028 r.

Podmiotami realizującymi projekt są CKPŚ, Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Krakowie i Instytut Badawczy Leśnictwa. Głównym celem projektu jest stworzenie nowoczesnego systemu informatycznego, który usprawni zarządzanie ochroną przyrody na obszarach Natura 2000. W 2025 r. prowadzone były prace przygotowawcze i zbieranie danych teledetekcyjnych, a także działania związane z opracowaniem geoinformacyjnych narzędzi wspierających zarządzanie obszarami Natura 2000 oraz działania dotyczące przygotowania dokumentacji związanej z wyłonieniem wykonawcy systemu do zarządzania obszarami Natura 2000.

h) Ambasadorzy Zmian. Ponadregionalna, inkluzywna kampania edukacyjna skierowana do seniorów odpowiedzią na kryzys klimatyczny, utratę bioróżnorodności oraz kryzys zdrowotny

W dniu 7.02.2025 r. została podpisana umowa o dofinansowanie dla projektu FENX.01.05-IW.01-0059/24. Całkowity koszt projektu to 3 824 394 zł, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 3 824 394 zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 3 250 734,90 zł. Okres kwalifikowania wydatków rozpoczął się 01.01.2025 r., a zakończy 31.12.2027 r.

Beneficjentem realizującym projekt jest CKPŚ. Głównym celem projektu jest podniesienie świadomości ekologicznej seniorów oraz dzieci i młodzieży poprzez uruchomienie „Międzypokoleniowej szkoły leśnej” oraz realizację działań edukacyjnych na terenie województw: małopolskiego, świętokrzyskiego oraz mazowieckiego.

W 2025 r. trwały prace związane z przygotowaniem opisów przedmiotów zamówienia na wsparcie eksperckie w ramach działań projektowych, opracowanie podręcznika dla liderów seniorów i przeprowadzenie kampanii edukacyjnej.

i) Drapieżne pogranicze – transgraniczna współpraca na rzecz zintegrowanej ochrony dużych drapieżników w Polsce i na Słowacji

Umowa o dofinansowanie nr PLSK.01.02-IP.01-0002/23-00 została podpisana 02.04.2024 r. Zgodnie z zapisami UoD całkowity koszt projektu to 1 394 722,00 euro, kwota wydatków kwalifikowalnych wynosi 1 394 722,00 euro, a dofinansowanie z funduszy europejskich – 1 115 777,46 euro. Okres realizacji rozpoczął się 01.09.2024 r., a zakończy 31.03.2027 r.

W projekcie Interreg uczestniczy dziewięć nadleśnictw, RDLP w Krakowie, Instytut Badawczy Leśnictwa, pięć parków narodowych: Babiogórski, Gorczański, Tatrzański, Magurski i Pieniński, Administracja Tatrzańskiego Parku Narodowego w Słowacji oraz Administracja Pienińskiego Parku Narodowego w Słowacji.

Głównym celem projektu jest wzmocnienie współpracy transgranicznej PL–SK w zakresie zarządzania populacją dużych drapieżników: niedźwiedzia, wilka i rysia, zapewniające długoterminowe utrzymanie populacji gatunków, osiągnięcie i zachowanie właściwego stanu ochrony populacji dużych drapieżników na terenie pogranicza. W ramach projektu w 2025 r. opracowano wytyczne oraz plan monitoringu dużych drapieżników na pograniczu polsko-słowackim. Zakupiono niezbędny sprzęt i rozpoczęto 17-miesięczny monitoring. Opracowano raporty, a także przeprowadzono grę terenową połączoną z patrolami edukacyjnymi.

Projekty z Pomocy Technicznej dla Funduszy Europejskich

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych realizuje projekt w ramach Pomocy Technicznej Funduszy Europejskich, obejmujący funkcjonowanie Centrum Wsparcia Beneficjenta (CWB) – Punkt dla Przyrody (PdP).

Celem działalności CWB jest świadczenie usług informacyjno-doradczych dla podmiotów ubiegających się o środki na finansowanie działań z zakresu ochrony bioróżnorodności w ramach programów: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz programów regionalnych (16 programów wojewódzkich). Projekt realizowany jest od 01.01.2023 r. do 31.12.2029 r.

W ramach projektu realizowane są następujące działania:

Centrum Wsparcia Beneficjenta (CWB) – punkt informacyjno-doradczy dla podmiotów ubiegających się o dofinansowanie projektów z zakresu ochrony bioróżnorodności:

- wartość umowy: 14 280 000 zł,

- dofinansowanie: 11 382 588 zł.

Finansowanie wynagrodzeń pracowników CWB (umowy roczne do końca 2025 r.):

- wartość umów: 1 458 911 zł,
- dofinansowanie: 1 166 897,36 zł.

W ramach działalności Punktu dla Przyrody zapewniane jest wsparcie eksperckie obejmujące przygotowanie oraz rozliczanie projektów współfinansowanych ze środków UE, w tym weryfikację dokumentacji, doradztwo w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz stosowania procedur zamówień publicznych. Ponadto prowadzona jest platforma internetowa Punktu dla Przyrody, stanowiąca narzędzie wsparcia beneficjentów w zakresie dostępu do informacji i usług doradczych.

W 2025 r. zrealizowano 56 inicjatyw szkoleniowych (w tym szkolenia, warsztaty i webinary), w których uczestniczyło 14 343 odbiorców, m.in. administracja rządowa i samorządowa, jednostki naukowo-badawcze, parki narodowe, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz organizacje działające w obszarze ochrony środowiska.

8.5. Działalność w zakresie łowiectwa Lasów Państwowych oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF)

W zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe pozostaje 188 obwodów łowieckich, które zajmują ponad 1,8 mln ha powierzchni, w tym 1,2 mln ha gruntów leśnych. Obwody te zostały przekazane w zarząd Lasów Państwowych, aby stanowiły wzorzec dla prowadzenia gospodarki łowieckiej w Polsce. Głównym zadaniem tych obwodów jest realizacja celów zdefiniowanych w art. 28 ustawy – Prawo łowieckie, tj. prowadzenie wzorcowego zagospodarowania łowisk i wdrażanie nowych osiągnięć z zakresu łowiectwa, odtwarzanie populacji zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących, hodowla rodzimych gatunków zwierząt łownych w celu zasiedlania łowisk, hodowla zwierząt łownych szczególnie pożytecznych w biocenozach leśnych, a także prowadzenie badań naukowych i szkoleń z zakresu łowiectwa. Działania realizowane na terenie obwodów łowieckich Lasów Państwowych przynoszą widoczne efekty przyrodnicze, ale również mają wymierne skutki finansowe. W 2025 r. tylko na działania związane z odbudową populacji zwierzyny drobnej, w ramach realizacji programu wzbogacania różnorodności przyrodniczej łowisk leśnych i polnych, Lasy Państwowe wydatkowały ponad 640 tys. zł.

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe od ponad 10 lat jest również stale zaangażowane w realizację zadań, których celem jest zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń na terenie naszego kraju. Największym

przedsięwzięciem w tej kwestii, zarówno pod względem logistycznym, jak i finansowym, jest realizacja nakazów właściwych wojewodów, dotyczących wykonywania ogrodzeń i barier zapachowych zatrzymujących i ograniczających migrację dzików z terenów leśnych. Obowiązek ten spoczywa na LP na mocy przepisu zawartego art. 46 ust. 3 pkt 8l ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W 2025 r. PGL LP wydatkowało ponad 456 tys. zł na konserwację i naprawę ogrodzeń stałych, wybudowanych w latach poprzednich. Blisko 660 tys. zł wyniosły koszty rozbiórki płotów stałych na terenie województw: lubuskiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego, które w ocenie służb weterynaryjnych i właściwych wojewodów uznane zostały za zbędne i wymagały demontażu. Łącznie rozebranych zostało ponad 150 km tych ogrodzeń.

W 2025 r. wojewodowie kontynuowali wydawanie rozporządzeń zawierających nakazy dla właściwych terenowo nadleśniczych, dotyczące wykonania i utrzymania barier zapachowych. W ramach realizacji tego zadania, przez cały rok 33 nadleśnictwa z terenu siedmiu regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych (Białystok, Olsztyn, Toruń, Poznań, Łódź, Radom i Katowice) prowadziły cykliczne opryski repelentami na wyznaczonych pasach terenu o łącznej długości ponad 585 km. Koszt tych zabiegów wyniósł ponad 1,35 mln zł.

Istotnym wydatkiem w budżecie PGL LP, związanym bezpośrednio z walką z afrykańskim pomorem świń, są wszelkie, szeroko rozumiane działania bioasekuracyjne. Obejmują one m.in. stały monitoring wszystkich gruntów pozostających w zarządzie PGL LP pod kątem poszukiwania padłych dzików lub ich szczątków, bezpieczne, zgodne z zaleceniami Inspekcji Weterynaryjnej usuwanie znalezionych dzików, a także wyposażenie służb łowieckich i pracowników LP w środki ochrony osobistej i preparaty dezynfekcyjne, stosowane podczas każdego pobytu na obszarach leśnych, w strefach objętych restrykcjami w związku z ASF. W 2025 r. całkowity koszt poniesiony przez PGL LP na bioasekurację wyniósł ponad 2 mln zł.

Na mocy stosownych przepisów ustawy – Prawo łowieckie Lasy Państwowe zaangażowane są w szacowanie szkód łowieckich. Prace leśników w tym zakresie można podzielić na pięć rodzajów działań:

1. szacowanie szkód łowieckich na terenach obwodów łowieckich pozostających w zarządzie PGL LP;
2. rozpatrywanie odwołań od protokołów szacowania szkód na terenie wszystkich obwodów łowieckich w Polsce;
3. szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (łosie) na terenie obwodów łowieckich leśnych;

4. zwrot zryczałtowanych kosztów udziału przedstawicieli wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego w szacowaniu szkód łowieckich i ustalaniu wysokości odszkodowania za te szkody;
5. organizacja szkoleń z zakresu szacowania szkód łowieckich dla przedstawicieli dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, przedstawicieli wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego oraz izb rolniczych.

Każde z wyżej wymienionych zagadnień stanowi znaczące obciążenie finansowe dla PGL LP. Wyjątek stanowi wartość wypłaconych odszkodowań za szkody wyrządzone przez łosie. Środki na ten cel pochodzą z budżetu państwa. Koszty przeprowadzenia procedury szacowania obciążają jednak już koszty własne LP.

W 2025 r. kwota wypłaconych odszkodowań z tytułu szkód wyrządzonych przez łosie na terenie obwodów łowieckich leśnych wyniosła ponad 4 mln zł. Koszty związane z wypłatą ryczałtu dla przedstawicieli WODR wyniosły ponad 63,5 tys. zł. W tym samym czasie PGL LP przeszkoliło 459 osób z zakresu profesjonalnego szacowania szkód łowieckich, co stanowiło dla budżetu LP obciążenie w wysokości ponad 670 tys. zł.

9. Zmiany w stanie majątku Lasów Państwowych w 2025 r. w porównaniu z rokiem 2024

W 2025 r. nastąpił wzrost aktywów ogółem o 161 258,9 tys. zł, w tym aktywa trwałe zwiększyły się o 338 497,0 tys. zł, a aktywa obrotowe spadły o 177 238,1 tys. zł. Odnotowano wzrost inwestycji długoterminowych o 1 120,6 tys. zł oraz spadek inwestycji krótkoterminowych o 137 736,4 tys. zł. Po stronie pasywów kapitał (fundusz) własny Lasów Państwowych zwiększył się o 354 231 tys. zł, a zobowiązania i rezerwy na zobowiązania spadły o 192 972,1 tys. zł.

10. Bilans Lasów Państwowych

Zestawienie aktywów i pasywów w wybranych składnikach objętych bilansem Lasów Państwowych na dzień 31 grudnia 2025 r. (całość prezentowana jest w Sprawozdaniu finansowym Lasów Państwowych za 2025 r.) przedstawia się następująco:

Aktywa

A. Aktywa trwałe	10 318 023,5 tys. zł
w tym:	
1) wartości niematerialne i prawne	36 139,4 tys. zł
2) rzeczowe aktywa trwałe	10 154 155,1 tys. zł
w tym: – budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	8 034 664,4 tys. zł
– środki transportu	159 428,0 tys. zł
– środki trwałe w budowie	331 598,4 tys. zł
3) należności długoterminowe	1 576,9 tys. zł
4) inwestycje długoterminowe	108 087,9 tys. zł
5) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	18 064,2 tys. zł
B. Aktywa obrotowe	8 995 961,8 tys. zł
w tym:	
1) zapasy	392 355,0 tys. zł
2) należności krótkoterminowe	778 767,9 tys. zł
w tym: z tytułu dostaw i usług	541 447,1 tys. zł
3) inwestycje krótkoterminowe	7 774 316,0 tys. zł
w tym: środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	7 763 917,1 tys. zł
4) krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	50 522,9 tys. zł
Suma bilansowa	19 313 985,3 tys. zł

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny	15 465 419,2 tys. zł
w tym: – kapitał zasobów Lasów Państwowych	10 828 857,9 tys. zł
– kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	340 277,5 tys. zł
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	3 848 566,1 tys. zł
w tym:	
1) rezerwy na zobowiązania	839 075,3 tys. zł
2) zobowiązania długoterminowe	20 763,3 tys. zł
3) zobowiązania krótkoterminowe	2 089 482,2 tys. zł
w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług	640 915,0 tys. zł
4) rozliczenia międzyokresowe	899 245,3 tys. zł
Suma bilansowa	19 313 985,3 tys. zł

11. Zaangażowanie kapitału Lasów Państwowych w innych podmiotach gospodarczych

Wartość bilansowa posiadanych udziałów i akcji w innych podmiotach, według stanu na 31 grudnia 2025 r., wyniosła 48 876,8 tys. zł, co stanowi 0,31% kapitału (funduszu) własnego Lasów Państwowych.

Struktura udziałów poszczególnych grup podmiotów przedstawia się następująco:

Grupa podmiotów	Wartość według bilansu*	Udział	Liczba podmiotów
Spółki akcyjne – banki	30 527,6 tys. zł	63,76%	1
Spółki akcyjne – pozostałe	0,0 tys. zł	0,00%	1
Spółki z o.o.	17 346,7 tys. zł	36,23%	7
Pozostałe	2,5 tys. zł	0,01%	1
Razem	47 876,8 tys. zł	100,00%	10

*Wartość nabycia akcji/udziałów pomniejszona o odpisy aktualizacyjne.

W wyżej wymienione akcje i udziały zaangażowany był kapitał pięciu jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych: Dyrekcji Generalnej LP, dwóch regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych i dwóch nadleśnictw. W 2025 r. nie uzyskano przychodów w postaci dywidendy z tytułu zaangażowania kapitałowego w spółkach.

12. Pozyskanie i sprzedaż drewna w 2025 r.

12.1. Pozyskanie drewna

W lasach zarządzanych przez PGL LP w 2025 r. pozyskano ok. 38,0 mln m³ drewna ogółem, tj. o 1,7 mln m³ drewna mniej niż w roku poprzednim oraz o ok. 0,07 mln m³ więcej w odniesieniu do założonego planu. Pozyskanie grubizny wyniosło ponad 36,27 mln m³, co stanowi 99,2% w stosunku do planu pozyskania grubizny oraz jest wartością mniejszą niż w 2024 r. o ponad 1,7 mln m³.

Drewna wielkowymiarowego iglastego (wraz z kłodami) pozyskano ok. 14,4 mln m³ (105,1% planu), czyli porównywalnie z 2024 r. Natomiast drewna wielkowymiarowego liściastego pozyskano blisko 1,7 mln m³, czyli o ok. 0,1 mln m³ mniej niż w roku poprzednim. Drewna średniowymiarowego użytkowego pozyskano odpowiednio: iglastego – 13,5 mln m³, czyli o blisko 0,8 mln m³ mniej niż w roku ubiegłym; liściastego – 3,1 mln m³, tj. blisko 0,1 mln m³ mniej niż w 2024 r.

12.2. Sprzedaż drewna

Sprzedaż drewna w 2025 r. wyniosła 39,2 mln m³, czyli była na tym samym poziomie co w 2024 r., natomiast plan zrealizowano w 102,7%. Sprzedaż grubizny ogółem wyniosła ponad 37,4 mln m³, a plan zrealizowano w 101,9%.

Drewna tartaczno-iglastego (wraz z kłodami) – podstawowego sortymentu stanowiącego o przychodach Lasów Państwowych – w 2025 r. sprzedano 14,4 mln m³, czyli mniej niż w 2024 r. o blisko 351 tys. m³. Drewna tartaczno-liściastego sprzedano blisko 1,7 mln m³, papierówek iglastych – 14,2 mln m³, a papierówek liściastych – blisko 3,3 mln m³.

W 2025 r. odnotowano spadek ceny drewna ogółem w stosunku do roku poprzedniego o blisko 2,3%, wzrost ceny drewna tartaczno-iglastego o 4,4%, spadek ceny drewna tartaczno-liściastego o 2,6% oraz wzrost ceny papierówki So/Md o 1,2%. Nastąpił również wzrost ceny papierówki Św/Jd o 3,1%, a cena papierówki liściastej spadła o blisko 3,9%.

W 2025 r. w zakresie zasad sprzedaży drewna obowiązywało Zarządzenie nr 120 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 października 2024 r. w sprawie sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2025–2026, a także wspomagająca to zarządzenie Decyzja nr 112 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 października 2024 r. w sprawie parametrów oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno, wraz z późniejszymi zmianami, oraz Decyzja nr 117 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 października 2024 r.

w sprawie okresów sprzedaży i zasad ustalania cen w 2025 r. w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej e-drewno.

Współpraca z przedstawicielami przemysłu drzewnego zmierzała w kierunku modyfikacji zasad sprzedaży drewna pozwalających na rozwój przemysłu drzewnego i zapewnienie stabilności zaopatrzenia w drewno, co znalazło odzwierciedlenie w zmianie zasad sprzedaży drewna na 2025 r.

13. Promocja i współpraca międzynarodowa oraz społeczna odpowiedzialność Lasów Państwowych

13.1. Działalność promocyjna i informacyjna

Komunikowanie o działalności Lasów Państwowych, w tym o samych lasach, prowadzonej w nich gospodarce leśnej i roli leśników, odbywało się przez większość 2025 r. za pośrednictwem Biura Prasowego Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, wydziałów ds. mediów regionalnych dyrekcji LP, rzeczników prasowych pozostałych jednostek organizacyjnych, administratorów mediów społecznościowych oraz za pośrednictwem Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych (CILP). Z dniem 31 października 2025 r. Biuro Prasowe DGLP zostało zlikwidowane, a większość działań komunikacyjnych na szczeblu centralnym przejął CILP (obecnie Centrum Komunikacji Społecznej Lasów Państwowych), nadzorowany z ramienia DGLP przez Wydział Komunikacji Strategicznej.

CKS swoją misję wypełnia, zgodnie z Zarządzeniem nr 90 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 października 2025 r. w sprawie określenia celów, zadań oraz zasad funkcjonowania Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych, poprzez realizację zadań zleconych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, dotyczących także przedsięwzięć jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w zakresie: polityki komunikacyjnej Lasów Państwowych, strategii edukacyjnej Lasów Państwowych, dialogu społecznego, kształtowania korzystnego wizerunku Lasów Państwowych, krzewienia i popularyzacji wiedzy leśnej, tworzenia forum wymiany doświadczeń i poglądów, współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi.

W 2025 r. Lasy Państwowe komunikowały głównie tematy związane z ochroną przyrody, adaptacją lasów do zmian klimatu, modyfikacjami gospodarki leśnej oraz walką z dezinformacją w obszarze leśnictwa. W komunikatach pojawiały się informacje o odnowieniach tysięcy hektarów lasów, zalesieniach nowych terenów oraz trosce o lasy o wysokiej wartości przyrodniczej. Tłumaczono sposoby przebudowy lasów w celu zachowania ich trwałości

w obliczu zmiany klimatu, nowe, bardziej ekologiczne zasady cięć (ograniczenia rębni zupełnych) czy modyfikacje zasad sprzedaży drewna.

Istotnym tematem komunikacji LP była kampania „W gąszczu informacji. Nie błądź. Sprawdź”, której celem było zwiększenie odporności społecznej na manipulację poprzez edukację, sprawdzone dane i prosty język. W jej ramach partner kampanii, Instytut Dyskursu i Dialogu, zweryfikował często powielane twierdzenia – od tych dotyczących gospodarki leśnej po opinie na temat ochrony przyrody, suszy czy klimatu.

Do najważniejszych projektów komunikowanych przez Lasy Państwowe należały „100 rezerwatów na 100-lecie LP”, powstanie nadleśnictw puszczańskich czy ogólnopolska akcja sadzenia drzew „Lasy na nowe 100-lecie”. Rok 2025 był też rokiem finalizacji obchodów 100-lecia Lasów Państwowych, których uwieńczeniem była uroczystość w Sali Widowiskowej w Otrębusach w gronie przedstawicieli władz państwowych, środowisk leśnych, naukowych i społecznych. Podstawowymi kanałami komunikacji zewnętrznej Lasów Państwowych były strona internetowa www.lasy.gov.pl, strony i kanały w mediach społecznościowych oraz kwartalnik „Echa Leśne”.

Telewizja Lasów Państwowych to oficjalny kanał komunikacyjny Lasów Państwowych w serwisie YouTube. Kanał od początku istnienia zyskuje nowych subskrybentów – w 2025 r. odnotowano 43,1 tys. subskrypcji. W ofercie kanału jest ponad 1,3 tys. filmów relacjonujących oficjalne wydarzenia związane z Lasami Państwowymi, przedstawiających stanowisko kierownictwa LP oraz prowadzące szeroko pojętą edukację przyrodniczo-leśną, a także edukację na temat leśnictwa.

Kanał TV LP działa nieprzerwanie od 2009 r., ale własne treści produkuje od 2016 r. Jest on skierowany przede wszystkim do osób zawodowo związanych z Lasami Państwowymi: pracowników LP, przedstawicieli przemysłu drzewnego, studentów uczelni leśnych i uczniów techników leśnych, pracowników organizacji pozarządowych, naukowców i wszystkich, którzy interesują się Lasami Państwowymi i gospodarką leśną.

Echa Leśne TV to drugi oficjalny kanał komunikacyjny Lasów Państwowych, utworzony w październiku 2016 r. Ma on odmienny charakter od kanału Telewizji Lasów Państwowych; jego odbiorcami są wszyscy ci, którzy uprawiają w lesie sport, są miłośnikami przyrody oraz interesują się lasami hobbystycznie. Pod koniec 2025 r. kanał odnotował 214 tys. subskrybentów; do końca ubiegłego roku opublikowano na nim 461 materiałów filmowych.

Profil główny w serwisie społecznościowym Facebook w grudniu 2025 r. miał 219 tys. obserwujących. W ubiegłym roku przybyło ok. 13 tys. nowych obserwujących. 61% opublikowanych treści stanowiły rolki, 26% zdjęcia, 7% karuzele, a 3% stories.

Konto Lasów Państwowych na Instagramie w grudniu 2025 r. miało ok. 59 tys. obserwujących, co oznacza, że w ciągu roku przybyło 8 tys. obserwujących.

Lasy Państwowe prowadziły także komunikację w serwisach TikTok, LinkedIn oraz X.

„Echa Leśne” to bezpłatny kwartalnik, magazyn przyjaciół lasu, ukazujący się od 1924 r. Pismo jest skierowane do wszystkich osób odwiedzających Lasy Państwowe, przede wszystkim turystów, miłośników przyrody, rodziców z dziećmi, nauczycieli i wykładowców wyższych uczelni oraz studentów. Każde wydanie magazynu jest też dostępne na stronie internetowej Lasów Państwowych. Redakcja magazynu skupia się na zagadnieniach związanych z gospodarką leśną i ochroną przyrody, przybliża wyzwania stojące przed leśnictwem w dobie zmiany klimatu.

W komunikacji wewnętrznej głównymi narzędziami dotarcia do 26 tys. pracowników Lasów Państwowych są miesięcznik „Głos Lasu”, Portal pracowniczy LP oraz newsletter.

Magazyn „Głos Lasu” jest dystrybuowany nieodpłatnie w jednostkach organizacyjnych LP. Pracownicy mają także dostęp do wydań „Głosu Lasu” w formacie PDF, zamieszczanych po wydaniu każdego numeru w Portalu pracowniczym Lasów Państwowych oraz na stronie internetowej Lasów Państwowych.

Portal pracowniczy stanowi platformę wymiany informacji dotyczących bieżącego funkcjonowania PGL LP. Redakcja prowadzi prace redakcyjno-administracyjne w postaci stałego zasilania platformy treścią, m.in. aktualnościami, dokumentami, ogłoszeniami, materiałami branżowymi i pomocniczymi oraz ofertami pracy w LP.

Wszyscy pracownicy LP otrzymują newsletter za pośrednictwem poczty elektronicznej. Narzędzie to powstaje na podstawie aktualności publikowanych w Portalu pracowniczym LP, a treść zostaje dodatkowo uzupełniona m.in. o wybrane publikacje medialne i materiały prasowe. Centralne działania promocyjne Lasów Państwowych realizowane były przez Dział Promocji CILP. W wyniku reorganizacji struktury Centrum został on w listopadzie 2025 r. zlikwidowany, a na jego miejsce powołany został Zespół ds. Edukacji.

CILP zrealizował w ubiegłym roku ponad 400 działań w zakresie promocji Lasów Państwowych, zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz edukacji przyrodniczo-leśnej, które były ukierunkowane na wydarzenia umożliwiające bezpośredni kontakt społeczeństwa z leśnikami, w tym poznawanie zagadnień dotyczących lasów, ich

funkcjonowania, różnorodności biologicznej polskiej przyrody oraz specyfiki pracy leśnika, a także promocję drewna – ekologicznego i odnawialnego surowca. Wśród realizowanych zadań znajdowało się również wspieranie działań Leśnych Kompleksów Promocyjnych, m.in. w formie organizacji wydarzeń edukacyjnych i informacyjnych, a także identyfikowanie potrzeb i wyzwań związanych z bieżącym funkcjonowaniem LKP.

Kreowanie wizerunku Lasów Państwowych jako organizacji społecznie odpowiedzialnej, połączone z edukowaniem na temat działalności organizacji, w szczególności zrównoważonej gospodarki leśnej, realizowały takie ogólnopolskie akcje, jak „Choinka dla życia” czy włączenie się LP w działania Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, oraz setki mniejszych wydarzeń w całym kraju z udziałem leśników: warsztaty, prelekcje czy konkursy.

Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu testuje oraz wdraża w Lasach Państwowych nowe technologie, prowadzi szkolenia i kursy, produkuje filmy, realizuje badania w zakresie oceny nasion i ekspertyz dla szkółek leśnych oraz zajmuje się usługami wydawniczymi i poligraficznymi. W strukturach ORW LP w Bedoniu funkcjonuje od 1988 r. Leśne Studio Filmowe. W ramach działalności powstają tu produkcje przyrodnicze („Po co nietoperzom wieże w lesie”, „Rośliny mięsożerne. W krainie osobliwości”, „Życie w koronach drzew”, „Życie lasu. Porosty”, „Nowy wymiar lasu”, „Opowieści o wilku”, „Lasy i klimat. Przyszłość w naszych rękach” i „Nadleśnictwa Puszczańskie”) oraz filmy instruktażowe dla jednostek LP, a także relacje z ważnych dla pracowników Lasów Państwowych wydarzeń.

W 2025 r. Zespół Publikacji Leśnych ORW LP, poza koordynacją wydawania czasopism „Głos Lasu” i „Echa Leśne”, wydawał publikacje książkowe, m.in. „Rozpoznawanie najważniejszych gatunków boreczników w różnych stadiach”, „Wilk jako fascynujący portret dzikiej i zawilej natury”, „Gatunki obce w lesie”, „Mchy lasów Polski. Część 2. Mchy boczozarodniowe” czy „Praktyczne aspekty zarządzania populacjami żubra”.

W 2025 r. ukazała się 14. edycja kalendarza edukacyjnego przeznaczonego dla uczniów liceów i nauczycieli oraz raporty: „Raport o stanie lasów w Polsce w 2024 r.” i „Raport z działalności edukacyjnej Lasów Państwowych w 2024 r.”.

13.2. Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa w 2025 r. stała głównie pod znakiem prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej, która przypadła na pierwsze półrocze. Wydarzenie to zdominowało naszą pracę i otworzyło możliwości bezpośredniego włączenia się w procesy negocjacyjne aktów prawnych dotyczących leśnictwa, jak również zaprezentowania polskich lasów i polskich

rozwiązań przedstawicielom Unii Europejskiej, którzy w tym czasie odwiedzili Polskę i Lasy Państwowe.

Głównym zadaniem państwa sprawującego prezydencję jest przewodniczenie pracom Rady Unii Europejskiej: ustalanie porządku obrad, agend i priorytetów posiedzeń poszczególnych gremiów Rady oraz prowadzenie negocjacji dotyczących procedowanych aktów prawnych w gronie państw członkowskich. Polska była odpowiedzialna za przeprowadzenie negocjacji w Radzie dotyczących dwóch wniosków legislacyjnych z obszaru leśnictwa:

- 1) Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produkcji i wprowadzania do obrotu leśnego materiału rozmnożeniowego.

Negocjacje zakończyły się wypracowaniem kompromisu między państwami członkowskimi i uzyskaniem mandatu do dalszych negocjacji z Parlamentem Europejskim. Merytorycznego wsparcia udzielili w szczególności pracownicy Leśnego Banku Genów Kostrzyca.

- 2) Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ram monitorowania na rzecz odpornych lasów europejskich

Negocjacje w Radzie zakończyły się przyjęciem podejścia ogólnego do procedowanego wniosku. Podczas negocjacji pracownicy Lasów Państwowych pełnili rolę ekspertów w Presidency Team i pracowali nad tekstem rozporządzenia.

Dodatkowym zadaniem prezydencji w ramach prac przy Radzie UE było także przewodniczenie pracom Grupy Roboczej ds. Leśnictwa, zajmującej się sprawami leśnictwa, w tym zarówno tematyką międzynarodową, jak i kwestiami wewnętrznymi UE. Grupa ta jest m.in. odpowiedzialna za przygotowanie stanowiska UE na Forum Narodów Zjednoczonych ds. Lasów (UNFF – United Nations Forum on Forests). W przygotowaniu stanowisk do poszczególnych punktów agendy na UNFF20 i koordynowaniu negocjacji między państwami członkowskimi również brali udział przedstawiciele Lasów Państwowych. Przedstawiciel Lasów Państwowych wziął również udział w 20. sesji UNFF w Nowym Jorku.

Sprawowanie prezydencji to także wyzwanie organizacyjne i przyjęcie roli gospodarza podczas licznych wydarzeń towarzyszących. Podczas polskiej prezydencji odbyły się także międzynarodowe spotkania leśne, w których wzięły udział Lasy Państwowe.

Spotkanie Grupy Ekspertów Komisji Europejskiej ds. Pożarów Lasów odbyło się w dniach 28–29 kwietnia 2025 r. Lasy Państwowe, jako gospodarz spotkania, miały okazję zaprezentować swoje doświadczenia w ochronie lasów przed pożarami, a także podzielić się najnowszymi osiągnięciami w tej dziedzinie. Program terenowy zrealizowany został w Nadleśnictwie Celestynów.

Nieformalne spotkanie dyrektorów generalnych UE ds. Leśnictwa odbyło się w dniach 13–15 maja 2025 r. W ramach realizacji głównego tematu spotkania, związanego z odpornością lasów, dyrektorzy odpowiedzialni za leśnictwo w UE odwiedzili Nadleśnictwo Chojnów, jako przykład aktywnego i adaptacyjnego zarządzania lasami. Wizyta skoncentrowała się na lasach przechodzących przemianę, gdzie historycznie drzewostany z dominacją sosny są stopniowo przekształcane w bardziej różnorodne, odporne na zmiany klimatu ekosystemy, z uwzględnieniem celów ochrony bioróżnorodności.

W 2025 r. przedstawiciele Lasów Państwowych wspierali również działania Ministerstwa Klimatu i Środowiska w pracach m.in. Stałego Komitetu ds. Leśnictwa (grupa robocza przy Komisji Europejskiej, wspierająca Komisję w przygotowywaniu wniosków legislacyjnych i inicjatyw politycznych, stanowiąca forum wymiany poglądów z państwami członkowskimi). Ponadto kierownictwo Lasów Państwowych wspierało i reprezentowało Departament Leśnictwa i Łowiectwa podczas nieformalnych spotkań dyrektorów generalnych ds. leśnictwa UE: wymienionego spotkania w Polsce w Nadleśnictwie Chojnów (13–15.05.2025 r.) oraz podczas spotkania zorganizowanego przez prezydencję duńską w Kopenhadze (8–10.10.2025 r.).

W 2025 r. kontynuowane były także międzynarodowe debaty i spotkania na poziomie paneuropejskim i globalnym, w tym w ramach wymienionego już Forum Narodów Zjednoczonych ds. Lasów (UNFF), ale także Komitetu Leśnego Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Europejskiej Komisji Gospodarczej (UNECE) i prac poszczególnych Zespołów Specjalistów EGK ONZ/FAO, jak również procesu FOREST EUROPE, Komitetu Sterującego Europejskiego Programu Ochrony Leśnych Zasobów Genowych i Konwencji Karpackiej.

Ponadto przedstawiciele Lasów Państwowych pracują w ramach następujących grup roboczych:

- Platformy Interesariuszy ds. Lasów i Leśnictwa (Forest and Forestry Stakeholder Platform), ustanowionej w 2023 r. przez Komisję Europejską;
- Grupy Roboczej Producentów Pierwotnych, która działa w ramach Circular Bio-based Europe Joint Undertaking;
- Międzyrządowej Technicznej Grupy Roboczej ds. Genetycznych Zasobów Drzew Leśnych przy FAO.

W minionym roku odbywały się także bilateralne wymiany i spotkania kierownictwa Lasów Państwowych z zagranicznymi gośćmi. Gościliśmy w Lasach Państwowych m.in. następujące delegacje zagraniczne:

- pracowników Państwowej Agencji Zasobów Leśnych Ukrainy. Spotkanie zorganizował Wydział Ochrony Lasu Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Radomiu, Zespołem Ochrony Lasu w Radomiu oraz Wydziałem Współpracy Międzynarodowej DGLP – maj 2025 r.;
- delegację leśników i właścicieli lasów z Francji. Wizyta obejmowała spotkanie z kierownictwem Lasów Państwowych w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych oraz część terenową, która odbyła się w nadleśnictwach Chojnów, Hajnówka oraz Przedbórz – maj 2025 r.;
- przedstawicieli Bayerische Staatsforsten (BaySF) – bawarskiego przedsiębiorstwa zarządzającego lasami publicznymi. Delegacja odwiedziła Kraków, gdzie odbyło się spotkanie z kierownictwem Lasów Państwowych. Część terenowa spotkania odbyła się na terenie nadleśnictw Olkusz oraz Kobiór – maj 2025 r.

W styczniu 2025 r. delegacja z Lasów Państwowych wzięła udział w Europejskim Sympozjum Leśnym w Berlinie, organizowanym przez Niemiecką Radę Leśnictwa (DFWR). Spotkanie odbyło się pod hasłem „Nowe prawodawstwo UE – nowe wytyczne polityczne”.

W 2025 r. kontynuowana była także współpraca pomiędzy organizacjami zarządzającymi lasami państwowymi w Europie w ramach stowarzyszenia EUSTAFOR (The European State Forest Association). Lasy Państwowe pełnią aktywną rolę w stowarzyszeniu – są członkiem Komitetu Sterującego EUSTAFOR i uczestniczą w wyznaczaniu strategicznych kierunków działania organizacji. Dzięki zaangażowaniu w prace stowarzyszenia pracownicy LP mają także możliwość udziału w międzynarodowych spotkaniach sektorowych i debatach o przyszłości europejskiego leśnictwa.

W minionym roku jedno z czterech spotkań Komitetu Wykonawczego EUSTAFOR (Executive Committee – ExCOM) odbyło się w Warszawie. Podczas spotkania rozmawiano na temat strategii EUSTAFOR na okres po 2026 r., obchodów rocznicy powołania EUSTAFOR, które przypadnie na 2026 r. oraz legislacji UE mającej wpływ na lasy, m.in. przygotowanie do wdrożenia EUDR. Ponadto podczas spotkania w Warszawie przyjęto także jako członka stowarzyszonego Hrvatske šume d.o.o. – chorwackie lasy państwowe. Temat przewodni spotkania dotyczył wody w lasach. Program terenowy spotkania uwzględniał projekty retencyjne realizowane przez Lasy Państwowe. W przygotowaniu programu i merytorycznych treści udział wzięło Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Przedstawiciele europejskich lasów państwowych odwiedzili Nadleśnictwo Celestynów.

Przedstawiciele Lasów Państwowych pracują także w grupach roboczych EUSTAFOR, w tym przewodniczącą Advocacy Group, grupy rzeczniczej powołanej do reprezentowania interesów stowarzyszenia i prowadzenia dialogu z instytucjami zewnętrznymi.

13.3. Zrównoważony rozwój, CSR i ESG w Lasach Państwowych

Zrównoważony rozwój w Lasach Państwowych stanowi podejście integrujące trzy podstawowe wymiary funkcjonowania organizacji: środowiskowy, społeczny oraz zarządczy. W praktyce odpowiada on trzem głównym funkcjom lasu – przyrodniczej, społecznej i gospodarczej – które są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się uzupełniają.

W 2025 r. działania w tym obszarze koncentrowały się na uporządkowaniu podejścia organizacyjnego, rozwijaniu współpracy z partnerami zewnętrznymi oraz wzmacnianiu kompetencji i świadomości pracowników w zakresie zrównoważonego rozwoju.

1. Obszar środowiskowy

W 2025 r. działania w obszarze środowiskowym koncentrowały się na rozwijaniu współpracy z partnerami zewnętrznymi oraz wspieraniu inicjatyw z zakresu ochrony przyrody, działań klimatycznych, turystyki i edukacji leśnej.

W szczególności obejmowały one:

- rozwijanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi przy realizacji działań prośrodowiskowych;
- realizację i koordynację współprac z partnerami biznesowymi, m.in.:
 - Żywiec Zdrój – realizacja wieloletniego programu nasadzeń drzew, obejmującego działania odnowieniowe i zalesieniowe na terenach dotkniętych klęskami żywiołowymi, prowadzone w wybranych nadleśnictwach we współpracy z regionalnymi dyrekcjami Lasów Państwowych,
 - Tauron – działania związane z wiosennym i jesiennym odnowieniem lasu w kilku regionalnych dyrekcjach,
 - Allegro – szeroko zakrojone działania nasadzeniowe realizowane w wielu regionach kraju,

- LuxMed – działania z zakresu odnowienia oraz inicjatywy związane z zalesianiem,
 - Polski Holding Hotelowy – tworzenie infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej: miejsc odpoczynku i elementów edukacyjnych.
- wsparcie merytoryczne inicjatyw realizowanych we współpracy z partnerami, w tym działań edukacyjnych i komunikacyjnych,
- przygotowanie i rozwój materiałów prezentujących działania Lasów Państwowych w obszarze zrównoważonego rozwoju, w tym opracowanie infografik ukazujących rolę leśników i gospodarki leśnej w realizacji jego założeń,
- kompleksową aktualizację folderu „Las Inicjatyw”, obejmującą zarówno odświeżenie warstwy graficznej, jak i dostosowanie treści do aktualnych kierunków współpracy oraz zmieniających się potrzeb partnerów.

Istotnym elementem działań było także wzmocnienie obecności Lasów Państwowych w inicjatywach zewnętrznych. W ramach raportu Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki” po raz pierwszy ujęto działania Lasów Państwowych – wyróżniono m.in. projekt dotyczący liczenia śladu węglowego oraz inicjatywę „Dzień Zrównoważonego Rozwoju”, realizowaną przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych.

W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju jednostki organizacyjne Lasów Państwowych zrealizowały ok. 90 wydarzeń o charakterze edukacyjnym i promocyjnym, skierowanych do różnych grup społecznych. Inicjatywy te obejmowały m.in. działania terenowe, wydarzenia edukacyjne oraz akcje społeczne, służące upowszechnianiu wiedzy o zrównoważonym rozwoju i odpowiedzialnym korzystaniu z zasobów przyrody.

Każdego roku współpracujemy z partnerami zewnętrznymi

Razem z firmami, samorządami, NGO i lokalnymi społecznościami realizujemy działania m.in. na rzecz:

MODERNIZACJI LEŚNEJ
INFRASTRUKTURY
TURYSTYCZNEJ

OCHRONY SIEDLISK
LEŚNYCH, GATUNKÓW
ROŚLIN I ZWIERZĄT
WYSTĘPUJĄCYCH
W LASACH

BUDOWY SCHRONIEŃ
I MIEJSC LEGOWYCH
DLA ZWIERZĄT

ORGANIZACJI ZAJĘĆ
EDUKACYJNYCH
LUB WOLONTARIATU
PRACOWNICZEGO

ODNOWIENIA
I ZALESIENIA

2. Obszar społeczny

W obszarze społecznym działania koncentrowały się na rozwoju kompetencji pracowników, wzmocnieniu współpracy wewnętrznej oraz realizacji inicjatyw o charakterze społecznym i edukacyjnym.

W 2025 r. obejmowały one m.in.:

- organizację spotkań i szkoleń dla kadry kierowniczej Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, we współpracy z Wydziałem Zarządzania Zasobami Ludzkimi, ukierunkowanych na rozwój kompetencji zarządczych, w szczególności w obszarze zarządzania zespołem,
- rozwój i odbudowę sieci współpracy z koordynatorami w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych,
- opracowanie i rozwój materiałów komunikacyjnych dotyczących zrównoważonego rozwoju, w tym przygotowanie infografik i narzędzi wspierających komunikację tego obszaru,
- działania edukacyjne i informacyjne wzmocniające świadomość znaczenia zrównoważonego rozwoju w organizacji,
- udział w ogólnopolskich konferencjach i wydarzeniach branżowych, m.in. „Czas na ESG”, „Światowy Dzień Działania”, Kongres Miast i Biznesu, umożliwiających wymianę doświadczeń oraz pozyskiwanie wiedzy na temat aktualnych trendów i kierunków działań,
- inicjatywy społeczne realizowane we współpracy z partnerami, w tym organizację kiermaszów oraz działania wspierające podmioty prowadzące działalność społeczną i terapeutyczną, wraz z ich upowszechnianiem w strukturach Lasów Państwowych,
- działania związane z promowaniem równego traktowania oraz przeciwdziałaniem zjawiskom niepożądanym w miejscu pracy.

3. Obszar zarządczy

W obszarze zarządczym realizowano działania służące uporządkowaniu i wzmocnieniu podejścia do zrównoważonego rozwoju w strukturach organizacyjnych Lasów Państwowych oraz nadawaniu kierunków dalszych działań w tym zakresie.

W szczególności obejmowały one:

- prowadzenie prac koncepcyjnych dotyczących opracowania podejścia strategicznego do zagadnień zrównoważonego rozwoju w Lasach Państwowych,
- przygotowywanie materiałów i prezentacji dla kierownictwa oraz udział w naradach dyrektorów RDLP, w trakcie których omawiano kierunki działań oraz rozwój współpracy z podmiotami zewnętrznymi,

- działania na rzecz uporządkowania kompetencji i umiejscowienia zagadnień zrównoważonego rozwoju w strukturach organizacyjnych,
- opracowywanie rozwiązań usprawniających współpracę z interesariuszami oraz porządkujących zasady kontaktu i współdziałania z podmiotami zewnętrznymi,
- przygotowywanie wkładów, analiz i odpowiedzi dla instytucji krajowych i międzynarodowych, w tym m.in. na potrzeby Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz innych podmiotów współpracujących z Lasami Państwowymi,
- monitorowanie i raportowanie działań Lasów Państwowych w odniesieniu do Celów Zrównoważonego Rozwoju (Agenda 2030), w tym przygotowanie i przekazanie danych do Ministerstwa Rozwoju i Technologii w ramach raportowania SDGs, oraz opracowanie wkładu do newslettera SDG prezentującego działania Lasów Państwowych w tym obszarze.

Działania realizowane przez Lasy Państwowe wpisują się w szerokie podejście do zrównoważonego rozwoju, często określane również jako ESG (Environmental, Social, Governance). W praktyce oznacza to prowadzenie działalności z uwzględnieniem aspektów środowiskowych, społecznych oraz ładu zarządczego.

14. Wybrane wskaźniki i parametry

1. W 2025 r. Lasy Państwowe wypracowały zysk (netto) w wysokości 578 241,9 tys. zł, który przede wszystkim zasilił kapitał zasobów Lasów Państwowych.
2. Przeciętny koszt utrzymania pracownika Służby Leśnej w nadleśnictwie w 2025 r. wyniósł 219,7 tys. zł.
3. Utrzymanie Służby Leśnej oraz pozostała działalność administracyjna i nadzór nad lasami innych własności w nadleśnictwach kształtowały się na poziomie 43,5% kosztów ogółem tych jednostek.
4. Koszty ogólnogospodarcze stanowiły 0,3% kosztów nadleśnictw ogółem i w przeliczeniu na jedno stanowisko robotnicze wyniosły 29,8 tys. zł.
5. Przychody nadleśnictw z tytułu sprzedaży drewna stanowiły 91,8% ich przychodów ogółem.
6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w Lasach Państwowych w 2025 r. zmalało o 247 etatów w stosunku do 2024 r.; na stanowiskach robotniczych nastąpił spadek o 149 etatów, a na stanowiskach nierobotniczych – o 98 etatów.
7. Według stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w Lasach Państwowych zatrudnionych było 25 518 osób, tj. o 150 osób mniej niż w ostatnim dniu 2024 r.
8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2025 r. wyniosło 12 529,57 zł
w tym:
 - a) w Służbie Leśnej nadleśnictw 13 190,91 zł
 - b) na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną ogółem 10 575,79 zł
w tym:
 - w nadleśnictwach 10 395,72 zł
 - w zakładach 10 191,45 zł
 - c) na stanowiskach robotniczych (robotnicy stali) ogółem 11 235,13 zł
w tym:
 - w nadleśnictwach 10 627,54 zł
 - w zakładach 13 202,55 zł

15. Podsumowanie

Lasy Państwowe zostały utworzone w 1924 r., w okresie odbudowy państwowości po odzyskaniu niepodległości. Wówczas głównym celem była organizacja rozproszonych zasobów leśnych i ich gospodarcze wykorzystanie. Lasy traktowano przede wszystkim jako źródło surowca niezbędnego do rozwoju kraju, choć już wtedy dostrzegano potrzebę ich odnawiania i ochrony.

Po II wojnie światowej priorytetem stała się odbudowa lasów oraz zwiększenie ich powierzchni. W okresie tym prowadzono intensywne zalesienia i rozwijano gospodarkę leśną, często jednak opartą na uproszczonych modelach, takich jak monokultury, które z dzisiejszej perspektywy okazały się mniej odporne na choroby i zmiany środowiskowe.

Po przemianach ustrojowych w Polsce nastąpiła istotna zmiana w podejściu do zarządzania lasami. Coraz większy nacisk zaczęto kłaść na zrównoważony rozwój, ochronę przyrody, w tym bioróżnorodności, i funkcje społeczne, takie jak rekreacja i edukacja, przy jednoczesnym pełnieniu funkcji gospodarczej, czyli pozyskiwaniu i sprzedaży drewna, dzięki której Lasy Państwowe jako organizacja są finansowo samowystarczalne. Wprowadzono nowe standardy gospodarki leśnej, rozwinięto współpracę międzynarodową oraz zwiększono transparentność działań. Organizacja stała się największym w Unii Europejskiej podmiotem prowadzącym gospodarkę leśną, obejmującym około jedną trzecią powierzchni kraju, zapewniającym trwałe użytkowanie zasobów leśnych, ich ochronę przyrodniczą i społeczną.

Jednym z kluczowych kierunków działań Lasów Państwowych jest ochrona siedlisk przyrodniczych – zwłaszcza lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego, torfowisk, mokradeł oraz obszarów wodno-błotnych. W praktyce oznacza to m.in. ograniczanie ingerencji człowieka w najcenniejszych fragmentach lasu, pozostawianie martwego drewna, które stanowi ważne środowisko życia dla wielu gatunków, oraz odtwarzanie naturalnych stosunków wodnych.

Dużą rolę odgrywają projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej, w tym program LIFE, w ramach którego prowadzone są działania na rzecz ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Przykładem może być restytucja populacji cennych gatunków, takich jak ryś euroazjatycki czy głuszec zwyczajny, a także ochrona ptaków drapieżnych poprzez wyznaczenie stref ochronnych wokół ich gniazd.

Lasy Państwowe angażują się również w czynne formy ochrony przyrody, takie jak renaturyzacja rzek i cieków wodnych, budowa małej retencji, czyli zbiorników wodnych i systemów zatrzymujących wodę w lesie, czy przebudowa monokultur leśnych w bardziej zróżnicowane, odporne ekosystemy.

Ważnym elementem jest także współpraca z naukowcami i organizacjami pozarządowymi, która pozwala wdrażać nowoczesne metody ochrony przyrody oraz monitorować efekty podejmowanych działań. Równolegle prowadzone są działania edukacyjne – ścieżki przyrodnicze, ośrodki edukacji leśnej i kampanie społeczne, które mają na celu zwiększenie świadomości ekologicznej i pokazanie, że ochrona przyrody może współistnieć z racjonalną gospodarką leśną.

Popularne są również akcje angażujące obywateli, takie jak wspólne sadzenie drzew czy sprzątanie lasów. Przykładem jest coroczna inicjatywa „Sprzątanie świata”, w którą włączają się nadleśnictwa w całym kraju. Takie działania budują poczucie współodpowiedzialności za środowisko i wzmacniają relacje między leśnikami a społeczeństwem.

Niestety, w ostatnich latach napięcia na linii Lasy Państwowe – środowiska ekologiczne wyraźnie się nasiliły, szczególnie wokół sposobu zarządzania najcenniejszymi przyrodniczo obszarami. Źródłem konfliktu jest przede wszystkim różnica podejść: leśnicy podkreślają konieczność prowadzenia aktywnej, zrównoważonej gospodarki leśnej, natomiast część ekologów postuluje ograniczenie lub całkowite wyłączenie z użytkowania gospodarczego niektórych lasów.

W 2025 r. konflikty dotyczyły także regionów w pobliżu dużych miast, gdzie społeczeństwo coraz częściej postrzega las jako przestrzeń rekreacyjną i element jakości życia, a nie tylko źródło surowca. Wywołuje to sprzeciw wobec wycinek prowadzonych nawet w ramach planowej gospodarki leśnej. Powstają oddolne inicjatywy obywatelskie, petycje oraz protesty przeciwko konkretnym inwestycjom czy pracom leśnym.

Dlatego 2025 r. stał pod znakiem potrzeby dialogu, większej transparentności decyzji oraz włączania społeczeństwa w proces zarządzania lasami, aby ograniczać napięcia i budować wspólne rozwiązania.

Lasy Państwowe to wspólne dobro, które przez ponad sto lat było tworzone, pielęgnowane i rozwijane przez leśników dla wszystkich. Malownicze zakątki, wijące się wśród lasów strumyki i rzeki, oczka wodne będące ostoją dla wielu ptaków, bogactwo roślin i zwierząt – to wspólny dorobek wielu pokoleń przekazywany następnym pokoleniom, zgodnie z myślą, że lasu nie odziedziczyliśmy po przodkach, ale pożyczyciśmy go od naszych dzieci.

Niech te słowa łączą wszystkich w trosce o wspólne dobro, jakim jest las, oraz w poszukiwaniu rozwiązań najlepszych dla polskiej przyrody.

Warszawa, 18 maja 2026 r.